

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΤΟΣ ΙΣΩΝ ΕΥΚΑΙΡΙΩΝ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ (2007)

ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ

ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ

23-25 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2007

(Τόπος: ΑΘΗΝΑ, Πολυχώρος ΑΘΗΝΑΪΣ)

WORKSHOP 1

Θέμα: «Νομιμοποίηση: νομοθετικό πλαίσιο, φάσμα από 34 άδειες διαμονής, δήμοι-περιφέρειες, διαδικασία, δυσκολία, περιπτώσεις.»

24 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2007 – ΩΡΑ: 12.15΄

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: ΗΛΙΑΣ ΘΑΚΑΣ

Συμμετέχοντες: Λιαλιάνα Σαλιέι, Σιμόπουλος Χάρης (Συνήγορος του Πολίτη), Παπαστεργίου Βασίλης (Ομάδα Δικηγόρων για τα δικαιώματα των μεταναστών και των προσφύγων). Οικονόμη Ηλία (Φόρουμ Μεταναστών Θεσσαλονίκης), Abdelwaheb Hadji (Σύλλογος Μαγκρεμπ Αράμπι, Φόρουμ Μεταναστών Κρήτης), Προφύρη Ιωάννα (Κ.Ε.Θ.Ι.), Νατιώτη Αφροδίτη (Σύλλογος Απόδημων Συρίων), Ηλίας Θάκας (Πρόεδρος Ομοσπονδίας Αλβανικών Συλλόγων), Φρέντυ Μουάμπα, Παναγιώτης Λινάρδος.

ΗΛΙΑΣ ΘΑΚΑΣ: Ονομάζομαι Θάκας Ηλίας, είμαι Πρόεδρος της Ομοσπονδίας Αλβανικών Συλλόγων στην Ελλάδα, είμαστε και μέλος του Ελληνικού Φόρουμ Μεταναστών, που είναι προς ίδρυση. Με έχουν διαλέξει από το Φόρουμ να είμαι συντονιστής σε αυτό το workshop, για το θέμα της νομιμοποίησης.

Ευχαριστώ τους δύο δικηγόρους και τους εμπειρογνώμονες που θα μας πουν τα πιο πολλά θέματα της νομιμοποίησης, τον κ. Χάρη Σιμόπουλο

από το Συνήγορο του Πολίτη και τον κ. Βασίλη Παπαστεργίου, και όλους σας που θα κάνουμε μία κοινή συζήτηση. Δυστυχώς, είναι λίγα τα άτομα που θα συζητήσουμε. Το θέμα είναι να βγάλουμε κάποια συμπεράσματα, που θα τα συζητήσουμε στις συνεδριάσεις που θα γίνουν 18/12, που θα είναι και το επίσημο της νομιμοποίησης του Ελληνικού Φόρουμ Μεταναστών.

Β.ΠΑΠΑΣΤΕΡΓΙΟΥ: Προφανώς και εγώ θέλω να σεβαστώ το ότι η κουβέντα που θα κάνουμε να είναι λιγάκι ουσιαστική, άρα λοιπόν, δεν έχει νόημα να λέω πράγματα τα οποία είναι γνωστά, λίγο ως πολύ σε όλους.

Σκέφτομαι ότι αν έχει μία χρησιμότητα τώρα η τωρινή μας κουβέντα, είναι και να κατανοήσουμε λιγάκι τον τρόπο με τον οποίο ο νομοθέτης σκέφτεται, όταν νομοθετεί για τα ζητήματα της μετανάστευσης. Και δεύτερον, αν το Φόρουμ Μεταναστών μπορεί να βγάλει κάποιο συμπέρασμα, κατανοώντας αυτή τη νοοτροπία, αυτή την αντίληψη, προκειμένου να δημιουργήσει, να βάλει στόχους και να αρχίσει να πιέζει το νομοθέτη, δηλαδή την κυβέρνηση κάθε φορά, στην κατεύθυνση του να δεχτεί κάποια αιτήματα των μεταναστών και να νομοθετεί αντίστοιχα μ' αυτά τα αιτήματα στη συνέχεια. Δηλαδή, να μπορούμε να έχουμε μία επίδραση, να μπορούν οι μετανάστες να επηρεάζουν το νομοθέτη. Και τουλάχιστον, όταν βγάλει κάποια στιγμή κάποιο άλλο νόμο, κάποιο νέο νόμο σχετικά με τη νομιμοποίηση των μεταναστών, να λάβει υπόψη του αυτά τα αιτήματα.

Το πρόγραμμα και η περιγραφή του ρόλου του εμπειρογνώμονα που μου δόθηκε, αναφέρει ότι πρέπει να κάνουμε μία κάποια ιστορική αναδρομή για το ζήτημα αυτό και θα την κάνω λίγο συνοπτικά, γιατί δεν έχει μόνο

ιστορικό ενδιαφέρον, μας βοηθάει νομίζω να κατανοήσουμε το πώς οι ελληνικές κυβερνήσεις, ο νομοθέτης, καταλαβαίνει το μεταναστευτικό πρόβλημα, όλα αυτά τα τελευταία χρόνια.

Να ξεκινήσω λέγοντας ότι μέχρι το 1990 στην Ελλάδα το ζήτημα της μετανάστευσης δεν ήταν ιδιαίτερα σημαντικό. Υπήρχε βέβαια νομοθεσία, η οποία δεν θα μας απασχολήσει σήμερα, γιατί ήταν μία χώρα με πολύ μικρό αριθμό μεταναστών και που οι περιπτώσεις τις οποίες καλούνταν να υιοθετήσει, να ρυθμίσει ο νομοθέτης, ήταν περιπτώσεις οι οποίες μπορούσαν να ρυθμιστούν με το καθεστώς της μετάκλησης. Δηλαδή, ήταν λίγοι οι άνθρωποι από άλλες χώρες, κυρίως ήταν άνθρωποι από τις χώρες της Δυτικής Ευρώπης, και δεν υπήρχε καθόλου αυτό το οποίο σήμερα αποτελεί το μεταναστευτικό ρεύμα, δηλαδή αθρόα είσοδος μεταναστών από την Ανατολική Ευρώπη και από την Ασία.

Προφανώς, τα δεδομένα ξεκινάνε να αλλάζουν στη δεκαετία του 1990. Έχουμε τις εξελίξεις τις σημαντικές στην Ανατολική Ευρώπη, που δημιουργούν μία κατάσταση πολύ μεγάλης κινητικότητας από τις χώρες αυτές. Εδώ στην Ελλάδα από την Αλβανία, από τη Βουλγαρία αλλά και από τις άλλες χώρες της Ανατολικής Ευρώπης, και ξεκινά και λόγω των αλλαγών των γεωπολιτικών πάλι, και από την Ασία, ένα πάρα πολύ έντονο μεταναστευτικό ρεύμα, το οποίο συνεχίζεται και στις μέρες μας, αμείωτο.

Πρέπει να πούμε ότι ο πρώτος νόμος της δεκαετίας του 1990, του 1991, συνεχίζει να θεωρεί ότι περίπου τα πράγματα δεν έχουν αλλάξει, δηλαδή το μοντέλο το οποίο ο Έλληνας νομοθέτης έχει στο μυαλό του, είναι το μοντέλο της παλιάς μετανάστευσης, με τις μετακλήσεις, ότι υπάρχουν δηλαδή πολύ περιορισμένος αριθμός θέσεων εργασίας, τον οποίο μπορεί να

τον ελέγξει ο Έλληνας νομοθέτης και να καλυφθούν μονάχα εκείνες οι θέσεις, οι οποίες είναι διαθέσιμες. Ρυθμίζει λοιπόν ο 1975/91 – αυτός ήταν ο νόμος τότε – έναν ανώτατο αριθμό παραμονής ανά έτος και δημιουργεί ένα μοντέλο, προσπαθεί να δημιουργήσει ένα μοντέλο ελέγχου της μετανάστευσης.

Για λόγους που νομίζω ότι ο καθένας καταλαβαίνει, το μοντέλο αυτό απέτυχε. Προφανώς, ήταν αδύνατο να εφαρμοστεί στις συνθήκες εκείνες, της δεκαετίας του 1990 και ως αποτέλεσμα είχε, τουλάχιστον στα μέσα της δεκαετίας του 1990 για όσους θυμόμαστε, ότι πάρα πολύ μεγάλος αριθμός μεταναστών ήταν παράνομοι, με όλες τις επιπτώσεις που έχει αυτή η κατάσταση.

Το σύστημα έφτασε σε μία έκρηξη και γι' αυτό το λόγο υπήρξε νέα νομοθετική πρωτοβουλία το 1996 και εκδόθηκαν δύο π.δ. το 1997, που προσπάθησαν κάπως να ορθολογικοποιήσουν ξανά τη διαδικασία αυτή, να ξαναβάλουν δηλαδή μέσα στη διαδικασία την πολύ μεγάλη πλειοψηφία των μεταναστών, που ζούσαν σε συνθήκες παρανομίας τότε. Θα λέγαμε ότι παρά το ότι είχε κάποια θετικά στοιχεία αυτή η πρωτοβουλία – ενδεικτικά να πούμε ότι η τότε πράσινη κάρτα, ενσωμάτωνε το δικαίωμα παραμονής και το δικαίωμα εργασίας σε ένα και μόνο έγγραφο, πράγμα το οποίο στη συνέχεια άλλαξε, για να επανέλθει με την τελευταία νομοθετική αλλαγή. Και παρά το γεγονός ότι η προϋπόθεση για την ανανέωση της τότε άδειας παραμονής ήταν η απόδειξη κάποιου συγκεκριμένου εισοδήματος, πράγμα το οποίο σήμερα μάλλον έχει επιδεινωθεί σαν ρύθμιση, σαν πρόβλεψη, ωστόσο και εκείνο το σύστημα δεν μπόρεσε τελικά να λειτουργήσει, εξαιτίας και σε πολύ μεγάλο βαθμό και της δυσλειτουργίας και ανεπάρκειας των υπηρεσιών, του ΟΑΕΔ τότε και της Αστυνομίας, που είχαν κληθεί να

υλοποιήσουν, να είναι οι φορείς υλοποίησης και διαχείρισης του προγράμματος νομιμοποίησης.

Το αποτέλεσμα και πάλι είναι ότι έχουμε τη συντριπτική πλειοψηφία και πάλι να μη μπορεί να ανανεώσει την άδεια παραμονής και να συνεχίζει να ζει σε συνθήκες παρανομίας. Η πιο ουσιαστική θα λέγαμε, προσπάθεια νομιμοποίησης, είναι το 2001 με το γνωστό νόμο 2910, θα λέγαμε ότι έχει μία λογική να αναγνωρίσει το πρόβλημα, ότι έχουμε έναν πολύ εκτεταμένο αριθμό ανθρώπων που ζουν σε καθεστώς παρανομίας και αναλαμβάνει να τους νομιμοποιήσει, δεχόμενος κάθε έγγραφο με το οποίο μπορεί να πιστοποιηθεί η παραμονή στη χώρα πριν από ένα ορισμένο χρονικό διάστημα.

Αυτό πράγματι άνοιξε το δρόμο για πάρα πολλές αιτήσεις, θα λέγαμε ότι η μεγάλη πλειοψηφία των τότε μεταναστών, κατ' αρχήν μπήκε στη διαδικασία αυτή, καταθέτοντας τα έγγραφά τους, έχοντας ακόμα και έναν λογαριασμό κινητής τηλεφωνίας, πράγμα το οποίο τότε ήταν αρκετά σημαντικό. Βεβαίως, υπήρξαν τρομερά προβλήματα, τα οποία τα θυμόμαστε όλοι όσοι ζήσαμε εκείνη την κατάσταση, τρομερή ανεπάρκεια των υπηρεσιών να εξυπηρετήσουν, οι πολύ μεγάλες δυσκολίες στις ουρές και στην ανανέωση των αδειών παραμονής, το γεγονός ότι οι άδειες παραμονής έληγαν πριν ακόμα μπορέσουν να αποδοθούν στους κατόχους τους. Δηλαδή, η διοίκηση δεν μπόρεσε να ανταποκριθεί στο μοντέλο το οποίο η ίδια είχε ρυθμίσει, με αποτέλεσμα πάλι η διαδικασία να αποτελεματωθεί.

Εδώ εμφανίζεται και μία παράπλευρη απώλεια της όλης αυτής διαδικασίας, ότι ένας μεγάλος αριθμός μεταναστών, ιδίως από τις χώρες της

Ασίας, απογοητευμένοι από τη διαδικασία η οποία είχε θεσπιστεί, καταφεύγει στη διαδικασία του ασύλου, σαν να είναι μοναδικό μέσο, προκειμένου να ξαναμπεί στη διαδικασία νομιμοποίησης, να μη κινδυνεύει δηλαδή με άμεση σύλληψη και με άμεση απέλαση. Θα λέγαμε όμως, ότι αυτή η παράπλευρη συνέπεια της αδυναμίας της διοίκησης, είχε ως αποτέλεσμα και αυτή η διαδικασία του ασύλου, πάρα πολύ γρήγορα να αποτελεματωθεί, να μπλοκάρει η διοίκηση, να έχουμε δεκάδες χιλιάδες αιτήσεις ασύλου οι οποίες δεν είχαν εξεταστεί και που μέχρι πέρυσι τουλάχιστον, που η διαδικασία του ασύλου κάπως επιταχύνθηκε, όχι προς όφελος βέβαια των δικαιωμάτων των ανθρώπων που ζητούσαν άσυλο, να έχουμε το φαινόμενο αιτήσεις ασύλου να παραμένουν ανεξετάστες, για δύο, τρία ή περισσότερα χρόνια.

Ο τελευταίος νόμος, ο νόμος του 2005, θα λέγαμε ότι εμμένει κατ' αρχήν στην ίδια λογική ο νομοθέτης, παρά το γεγονός ότι έχουν περάσει 15 χρόνια μεταναστευτικών ρευμάτων, θεωρεί κατ' αρχήν ότι η ομαλή διαδικασία νομιμοποίησης, είναι εκείνη των μετακλήσεων και θα λέγαμε ότι επιμένει να ρυθμίζει το θέμα αυτό. Παρ' όλα αυτά ξέρουμε και αναγνωρίζουμε, ότι το μοντέλο αυτό είναι στην πράξη ανεφάρμοστο, γι' αυτό ακριβώς περιλαμβάνει και κάποιες μεταβατικές ρυθμίσεις, για τους ανθρώπους οι οποίοι είναι ήδη παράνομοι, που είναι βέβαια στη συντριπτική πλειοψηφία των ανθρώπων που επιζητούσαν και επιζητούν τη ρύθμιση στη χώρας μας σήμερα.

Θα λέγαμε όμως, ότι ο νόμος του 2005 απέτυχε πάρα πολύ στο να επιτύχει το σκοπό αυτό, γιατί τα δικαιολογητικά τα οποία ζητούσε από τους μετανάστες, προκειμένου να αποδείξουν την παραμονή τους στη χώρα, ήταν περιοριστικά ορισμένα, δεν ήταν δηλαδή ενδεικτική η απαρίθμηση των

εγγράφων αυτών, με αποτέλεσμα τελικά ο νόμος να καταλήγει να αφορά πάρα πολύ μικρό αριθμό μεταναστών. Δεν είναι τυχαίο δηλαδή ότι στην πράξη ο νόμος αυτός νομιμοποίησε λίγες χιλιάδες παράνομους μετανάστες.

Θα έλεγα ότι συνεχίζει να αναπαράγει κάποια προβλήματα, τα οποία είναι πάρα πολύ κεντρικά και τα οποία μάλλον θα τα συζητήσουμε και στη συνέχεια, απλά τα απαριθμώ και κάνω μία νύξη γι' αυτά. Όπως είναι η δυσμενής αντιμετώπιση των αιτούντων άσυλο, δηλαδή ο νόμος απαιτούσε μία απορριπτική απάντηση στις αιτήσεις ασύλου, όταν όπως περιέγραψα προηγουμένως, ήταν ο κανόνας οι αιτήσεις ασύλου να παραμένουν ανεξέταστες επί σειρά ετών, άρα λοιπόν υπήρχε μία δυσμενής μεταχείριση στους ανθρώπους οι οποίοι είχαν επιλέξει αυτό τον τρόπο, προκειμένου να νομιμοποιήσουν τον εαυτό τους. Οι δυσκολίες στην ανανέωση της άδειας παραμονής, πράγμα το οποίο στην πράξη συναντάται πάρα πολύ συχνά. Δηλαδή, το γεγονός ότι δεν αναγνωρίζει ο νομοθέτης την εκτεταμένη πραγματικότητα της ανασφάλιστης εργασίας, το γεγονός ότι οι εργοδότες πάρα πολύ συχνά αποφεύγουν να κολλήσουν τα ένσημα, και αυτό δημιουργεί πάρα πολλά προβλήματα στην πράξη, στο μετανάστη ή στη μετανάστρια, στην περίπτωση της άδειας παραμονής, καθώς και την πραγματικότητα, ότι πολύ συχνά, για ένα σοβαρό χρονικό διάστημα, μπορεί ο μετανάστης ή η μετανάστρια να τεθεί εκτός αγοράς εργασίας, να μείνει για ένα μικρό χρονικό διάστημα στην ανεργία. Αυτό δημιουργεί επίσης αρκετά προβλήματα στην ανανέωση της άδειας παραμονής.

Ένα άλλο ζήτημα σε μία αγορά που είναι ενιαία και στην οποία υποτίθεται ότι η κεντρική ιδέα η οποία υπάρχει, είναι να υπάρχει κινητικότητα στην αγορά εργασίας, ωστόσο οι άδειες παραμονής, που όπως λέει και το πρόγραμμα είναι 34 διαφορετικών ειδών, είναι πάρα πολύ

οριοθετημένες. Δηλαδή, η δυνατότητα κινητικότητας από τη μία μορφή άδειας παραμονής στην άλλη, είναι πάρα πολύ περιορισμένη. Αυτό είναι πάρα πολύ κεντρικό πρόβλημα, θα λέγαμε ότι είναι ένας ανορθολογισμός από τη σκοπιά της ίδιας της φιλελεύθερης αντίληψης μέσα στην οικονομία, το να μη μπορεί κάποιος να αλλάξει το στάτους, το καθεστώς παραμονής του από το καθεστώς εξαρτημένης εργασίας, στην παροχή ανεξάρτητων υπηρεσιών ή στην άσκηση ανεξάρτητης επιχειρηματικής δραστηριότητας, είναι μία κραυγαλέα θα έλεγα δυσμενής διάκριση σε βάρος των μεταναστών και των μεταναστριών, πράγμα το οποίο δημιουργεί και κραυγαλέους ανορθολογισμούς πολλές φορές.

Ενδεικτικά λέω ότι οι άνθρωποι οι οποίοι έχουν μπει μέσα και έχουν μεγαλώσει στην Ελλάδα με το καθεστώς της οικογενειακής συνένωσης, χρειάζεται να βγουν εκτός της χώρας στην οποία έχουν μεγαλώσει, για να πάρουν θεώρηση για άδεια σπουδών, αν θέλουν να συνεχίσουν τις σπουδές τους στην Ελλάδα. Είναι δηλαδή ένα σύστημα, το οποίο στην πράξη δημιουργεί τραγελαφικές πραγματικά καταστάσεις, ανορθολογικές, οι οποίες όμως συνεχίζουν να ταλαιπωρούν πάρα πολλούς ανθρώπους.

Επίσης, το θέμα το οποίο υπαινίχθηκα προηγουμένως, ότι παρά το γεγονός ότι επαγγέλλεται την κοινωνική ένταξη, δεν περιγράφει κάποιες ενεργητικές πολιτικές που να βοηθάνε το σκοπό αυτό. Και θα λέγαμε ότι ένας πολύ εύκολος τρόπος να προωθήσει κανείς πολιτικές κοινωνικής ένταξης, θα αφορούσε τη δεύτερη γενιά. Η δεύτερη γενιά όμως, πραγματικά, είναι οι ριγμένοι της διαδικασίας αυτής. Δεν υπάρχει καμία θετική διάκριση υπέρ της, θα λέγαμε ότι μετά την ενηλικίωση, ο μετανάστης δεύτερης γενιάς, ουσιαστικά χάνει τα όποια προνόμια είχε μέσα από την παραμονή του στο πλαίσιο της οικογένειας, η οποία τον

νομιμοποιούσε. Και αναγκάζεται πια να μπει στην ίδια μοίρα με τον άνθρωπο ο οποίος έρχεται στην Ελλάδα και ζει για ένα ή δύο χρόνια.

Αυτό δημιουργεί, νομίζω, πάρα πολλά προβλήματα. Και φυσικά, δεν μπορεί να δικαιολογήσει και δεν δικαιολογείται από καμία λογική κοινωνικής ένταξης των ανθρώπων αυτών.

Επίσης, θα λέγαμε ότι γενικά, η λογική είναι περιοριστική. Δεν είναι τυχαίο ότι ο νέος νόμος περιορίζει τις δυνατότητες να υπάρξει αίτηση παραμονής για εξαιρετικούς λόγους ή για ανθρωπιστικούς λόγους. Αυτό είναι ένα παράθυρο στο οποίο κάποιες εξαιρετικές περιπτώσεις, όπως ήταν οι νοσούντες από μεταδοτικά νοσήματα, ή άνθρωποι οι οποίοι είχαν σοβαρά εργατικά ατυχήματα, μπορούσαν ενώ ήταν παράνομοι να μπορέσουν να μείνουν για ένα μικρό χρονικό διάστημα στη χώρα και στη συνέχεια να μπορέσουν να ανανεώσουν την παραμονή τους. Θα λέγαμε ότι η λογική του νομοθέτη που είναι ο περιορισμός, ο έλεγχος πάρα πολύ αυστηρά, του αριθμού του μεταναστευτικού, αυτό αποτυπώνεται και στον τελευταίο νόμο.

Δεν θέλω να συνεχίσω σε σχέση μ' αυτό, θέλω να τελειώσω, επειδή νομίζω ότι το δεκάλεπτο το έχω υπερβεί λιγάκι. Από τη μεριά μας, σαν νομικοί, σκεφτόμαστε 2-3 πράγματα τα οποία θα μπορούσαν να είναι και προτάσεις και αιτήματα και διεκδίκηση από τη μεριά των μεταναστών σε οποιαδήποτε νομοθετική μελλοντική πρωτοβουλία. Το ένα είναι ότι το ελληνικό σύστημα νομιμοποίησης, δεν έχει κανένα σύστημα διοικητικής προσφυγής, δηλαδή χοντρικά λέω όταν τυχόν κάποιος χάσει για λίγες έστω μέρες την προθεσμία του να ζητήσει την ανανέωση της άδειας παραμονής τους, ο ελληνικός νόμος είναι απαγορευτικός στο να μπορέσει να επανέλθει στη νομιμότητα. Να μπορέσει δηλαδή με μία ορισμένη διαδικασία να

ξαναμπεί στη διαδικασία νομιμοποίησης. Ο Έλληνας νομοθέτης παράγει συνεχώς νέους παράνομους, πράγμα το οποίο νομίζω ότι δημιουργεί και έχει φανεί ότι έχει κατορθώσει να λυθεί με τις διαδοχικές νομοθετικές πρωτοβουλίες.

Θα λέγαμε ότι πρέπει να θεσπιστεί ένα σύστημα διοικητικής προσφυγής, δηλαδή ένα σύστημα με το οποίο ο άνθρωπος ο οποίος ήταν νόμιμος και για κάποιους λόγους δεν μπόρεσε να ανανεώσει την άδεια παραμονής και το στάτους παραμονής του, μπορεί να επανέλθει με ένα τρόπο εύκολο, ευσύνοπτο, κατανοητό, ξανά στη νομιμότητα.

Το δεύτερο ζήτημα είναι ένα πάγιο ζήτημα νομιμοποίησης. Αυτή τη στιγμή δηλαδή, εμάς όταν μας ρωτάνε κάποιοι άνθρωποι τότε θα ξαναβγεί ένας νόμος για να μπορέσω εγώ που είμαι 2-3 χρόνια στη χώρα, να γίνω νόμιμος, τους απαντάμε «δεν ξέρουμε», σηκώνουμε τους ώμους. Δηλαδή, είναι παντελώς άγνωστο το πότε θα υπάρξει και αν θα υπάρξει μία νομοθετική πρωτοβουλία. Κατά τη γνώμη τη δική μας, αν τυχόν κάποιος μετανάστης ή μια μετανάστρια είναι για δύο ή τρία χρόνια παράνομα στη χώρα και μπορεί να δικαιολογήσει και να αποδείξει με κάποιο έγγραφο, το οποίο να τεκμαίρεται βεβαίως ότι δεν είναι πλαστό, την παραμονή του/της στη χώρα, θα πρέπει να ξαναμπαίνει στη διαδικασία να μπορεί να εισέλθει στη διαδικασία νομιμοποίησης, μέσα από έναν πάγιο νόμο, ο οποίος ρυθμίζει τις περιπτώσεις αυτές.

Το τρίτο πράγμα είναι ότι θα πρέπει αυτό το τραγελαφικό σύστημα του περιορισμού, των περιοριστικών διατάξεων για τη μεταβολή της μορφής της άδειας παραμονής να σταματήσει. Θα πρέπει δηλαδή η κινητικότητα στην αγορά εργασίας να είναι δυνατή και γι' αυτή την πολύ

μεγάλη κατηγορία εργαζομένων, που είναι οι μετανάστες και οι μετανάστριες. Θα πρέπει βεβαίως, οι δυσλειτουργίες της διοίκησης, που είναι πάρα πολύ σημαντικές και θα συνεχίσουν να είναι σημαντικές, οι καθυστερήσεις στην έκδοση των αυτοκόλλητων, των αδειών παραμονής, να μη επιβαρύνουν το μετανάστη και τη μετανάστρια.

Όλοι ξέρουμε τις περιπτώσεις που έχει χρειαστεί κάποιος να περιμένει 8 μήνες, δέκα μήνες, ένα χρόνο από τη στιγμή που υπέβαλε την άδεια, και στο διάστημα αυτό δεν μπορεί να πάει στη χώρα του. Υπάρχουν περιπτώσεις που δεν μπορεί να πάει στην κηδεία των δικών του, να πάει ένα ταξίδι να δει τους δικούς του, πράγμα το οποίο είναι μία αποκλειστική ευθύνη της διοίκησης και πρέπει να το επιλύσει. Θα πρέπει δηλαδή η υποβολή της αίτησης, να παρέχει τέτοιου τύπου δικαιώματα στο μετανάστη και τη μετανάστρια.

Τέλος, ένα πράγμα το οποίο θα πρέπει να το συζητήσουμε στη συνέχεια, αλλά ίσως και να ξεπερνά το πλαίσιο της σημερινής συζήτησης, θα έλεγα ότι θα πρέπει να σκεφτούμε συγκεκριμένους τρόπους για πολιτικές κοινωνικής ένταξης, ιδίως για τη δεύτερη γενιά.

Χ.ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ: Δεν θα ξαναπώ αυτά που είπε ο Βασίλης, για να προχωρήσουμε λίγο τη συζήτηση. Δύο σημειώσεις, για οικογενειακή συνένωση, αν ένα παιδί έχει έρθει για οικογενειακή συνένωση, πλέον επιτρέπεται να συνεχίζει για σπουδές και μετά να περάσει σε καθεστώς διαμονής με βάση το νόμο, για εργασία κ.λ.π. Αυτό που είπε ο Βασίλης δεν επιτρεπόταν, μέχρι σχετικά πρόσφατα, με βάση τον 2910. Και το δεύτερο είναι ότι πλέον, τα παιδιά που έχουν 10 χρόνια νόμιμης διαμονής, στα 21 τους θα πρέπει και καλό είναι να ζητούν άδεια διαμονής αόριστης

διάρκειας, γιατί έτσι ξεμπερδεύουν με το θέμα της άδειας, είναι μία ρύθμιση του 3536. Το παιδί δηλαδή που θα φτάσει 21 ετών και έχει 10 χρόνια άδειες διαμονής νόμιμης και συνεχούς, μπορεί να ζητήσει και να πάρει άδεια αόριστης διάρκειας. Αυτό ήταν ένα πάγιο αίτημα του Συνήγορου του Πολίτη, το οποίο ο 3536 ήρθε να το εισάγει, με τη λογική της τακτοποίησης της νόμιμης δεύτερης γενιάς.

Ποια είναι τα ζητήματα, τα οποία αυτή τη στιγμή είναι ζητήματα αιχμής, για να τεθούν σε ένα τραπέζι διαβούλευσης, σε ό,τι αφορά τα θέματα νομιμοποίησης καθεστώτος διαμονής. Ο τίτλος της συζήτησης κατ' αρχήν, θέτει ένα ζήτημα. Να ζητήσουμε ξανά νομιμοποίηση; Αυτό το συζητήσαμε λίγο και χθες. Υπάρχουν εδώ αρκετές απόψεις, ενδεχόμενα αντικρουόμενες. Δηλαδή και χθες έλεγα, ότι εγώ αυτή τη στιγμή δεν βλέπω στη συγκυρία αυτή λογικό και σημαντικό, ένα αίτημα να ξαναυπάρξει ένα πρόγραμμα νομιμοποίησης, όπως υπήρχε με την πράσινη κάρτα, με τον 2910, τον 3386, τον 3536.

Η μεγάλη διαφορά του σήμερα με το χθες, είναι ότι πλέον το μεγαλύτερο κομμάτι του μεταναστευτικού πληθυσμού έχει ένα τίτλο διαμονής στην Ελλάδα. Άρα, για μένα, το σημαντικό ζήτημα – και το έβαλε και ο Βασίλης – είναι να τελειώσουν οι εκκρεμότητες με αυτό τον πληθυσμό, ο οποίος μπήκε μέσα σε κάποιο πρόγραμμα νομιμοποίησης, απέκτησε ένα νόμιμο τίτλο διαμονής και αυτή τη στιγμή βρίσκεται σε ένα καθεστώς ημινομιμότητας. Δηλαδή, είτε εξέπεσε από τη νομιμότητα και βγήκε πάλι έξω και δεν έχει έναν τίτλο διαμονής ισχυρό στο χέρι, είτε είχε προβλήματα και δεν μπόρεσε να ολοκληρώσει το πρόγραμμα νομιμοποίησης στο οποίο μπήκε.

Ένα άλλο ζήτημα είναι η δεύτερη γενιά, κυρίως η παράνομη δεύτερη γενιά που ζει στην Ελλάδα και ένα τρίτο ζήτημα είναι το θέμα των προσφύγων, που σωστά έθεσε ο Βασίλης και των ομογενών. Τι σημαίνει αυτό; Είναι συστήματα διαμονής έξω από το μεταναστευτικό νόμο. Δηλαδή, εδώ υπάρχουν τρεις πληθυσμοί αλλοδαποί στη χώρα, και τρία θεσμικά πλαίσια που το ρυθμίζουν. Το ένα είναι οι αλλογενείς αλλοδαποί, υπήκοοι τρίτων χωρών. Αυτό είναι οι νόμοι που λέμε, πράσινη κάρτα, ο 2910, ο 3536 κ.λπ.

Το δεύτερο σύστημα είναι οι αιτούντες άσυλο. Το τρίτο σύστημα είναι οι άνθρωποι που ζητάνε δελτίο ταυτότητας ομογενούς, ή ελληνική ιθαγένεια. Αυτά είναι τρία συστήματα, που μεταξύ τους δεν επικοινωνούν, δηλαδή κάποιος ο οποίος ζητά άσυλο, δεν μπορεί να περάσει μετά στο μεταναστευτικό νόμο, έστω με κάποιες προϋποθέσεις. Κάποιος που ζητάει ομογένεια και απορρίπτεται το αίτημά του, μετά δεν μπορεί να περάσει στο μεταναστευτικό νόμο.

Στα τρία αυτά θέματα, τι νομίζω ότι είναι επίκαιρο και σημαντικό να τεθεί αυτή τη στιγμή στο τραπέζι, και πιθανά να αποτελεί και ένα αίτημα προς τους αρμόδιους φορείς, έτσι ώστε να τακτοποιηθεί αυτό το θέμα. Πρώτο θέμα, οι εκκρεμότητες από τα προηγούμενα προγράμματα νομιμοποίησης. Ανέφερα και χθες, ότι υπάρχουν σημαντικά κομμάτια πληθυσμών, ανάλογα βέβαια και με την εθνοτική τους καταγωγή, που έχουν προβλήματα με τα προγράμματα νομιμοποίησης. Ένα σημαντικό πρόβλημα που ακουμπάει κυρίως τους Αλβανούς, είναι τα θέματα των εγγράφων τα οποία έχουν προσκομίσει με διάφορες διαδικασίες, ώστε να νομιμοποιήσουν τη διαμονή τους.

Εκεί υπάρχουν πάρα πολλά πλαστά, με αποτέλεσμα αυτοί οι άνθρωποι να μη μπορούν να ολοκληρώσουν το πρόγραμμα νομιμοποίησης. Δηλαδή, παίρνουν μία απόρριψη για λόγους δημόσιας τάξης και ασφάλειας, με την αιτιολογία ότι το έγγραφο που φέρανε ήταν πλαστό ή είχαν πλαστές θεωρήσεις εισόδου όταν μπήκαν στη χώρα, ή ζήτησαν δελτίο ταυτότητας ομογενούς και τα έγγραφα που φέρανε, τα πιστοποιητικά οικογενειακής κατάστασης ήταν πλαστά, κλπ.

Επίσης, σοβαρά προβλήματα σε ό,τι αφορά την αναγραφή των ονομάτων, την εγκυρότητα των δικαιολογητικών που έχουν προσκομίσει, έχουν διάφοροι άνθρωποι που έχουν περάσει από τη διαδικασία του ασύλου. Και οι δύο κατηγορίες, δηλαδή είτε οι Αλβανοί που φέρανε έγγραφα τα οποία δεν ήταν γνήσια, είτε οι αιτούντες άσυλο, που προσκόμισαν ή δώσανε κάποια ονόματα τα οποία δεν ήταν αληθινά, επειδή ακριβώς ο σκοπός αυτής της διαδικασίας ήταν να τακτοποιήσουμε με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τη διαμονή τους στην Ελλάδα, νομίζω ότι τα προγράμματα νομιμοποίησης περιλαμβάνουν μέσα και ένα πρόγραμμα αμνήστευσης για κάποια αδικήματα, που έχουν να κάνουν με την παράνομη είσοδο, διαμονή, εργασία, στην Ελλάδα.

Δηλαδή, όλα τα προγράμματα νομιμοποίησης μέχρι τώρα, έλεγαν ότι η παράνομη είσοδος, έξοδος, διαμονή, εργασία, δεν αποτελεί λόγο για να μην νομιμοποιηθούν αυτοί οι άνθρωποι στην Ελλάδα και με αυτή την έννοια διαγραφόντουσαν από τον κατάλογο ανεπιθυμητών και ολοκλήρωναν το πρόγραμμα νομιμοποίησης. Και τα έγγραφα σε ό,τι αφορά τα θέματα διαμονής – και σας λέω, μπορεί να σας φαίνεται αυτό ότι δεν είναι σημαντικό – είναι σημαντικό, πρέπει να αγγίζει δεκάδες χιλιάδες ανθρώπους, θα πρέπει να αμνηστευθεί αυτό το αδίκημα, με μία κρίση αν

αυτή η πράξη δεν είχε σκοπό να ξεγελάσει τη διοίκηση για θέματα δημόσιας τάξης και ασφάλειας, και απλά το μόνο που ήθελε ήταν να τακτοποιήσει το καθεστώς διαμονής της, και υπάρχει τρόπος να βρεθεί αυτό, η Αστυνομία ξαναπαύχει αν συντρέχει λόγος δημόσιας τάξης και ασφάλειας στο πρόσωπο αυτού που είχε δώσει το μη γνήσιο δικαιολογητικό ή το άλλο όνομα.

Σ' αυτές τις περιπτώσεις λοιπόν, που δεν συντρέχει άλλος λόγος δημόσιας τάξης και ασφάλειας, αυτή η πράξη θα πρέπει να αμνηστευθεί και αυτοί να ολοκληρώσουν το πρόγραμμα νομιμοποίησης.

Δεύτερος παράγοντας, ο οποίος μπορεί να κολλάει την ολοκλήρωση του προγράμματος νομιμοποίησης, είναι οι δικαστικές απελάσεις. Οι διοικητικές απελάσεις με τα προγράμματα νομιμοποίησης αμνηστεύονται, οι δικαστικές όχι. Έτσι, υπάρχουν πολλοί άνθρωποι οι οποίοι δικάστηκαν για 3, 4, 5, 6 μήνες για παράνομη είσοδο, διαμονή, εργασία στην Ελλάδα, και αυτοί δεν μπορούν να ολοκληρώσουν το πρόγραμμα νομιμοποίησης.

Δεύτερο λοιπόν σημαντικό αδίκημα – σημαντικό εννοώ επειδή αφορά ανθρώπους οι οποίοι μένουν στην Ελλάδα, εργάζονται κλπ., - που δεν έχει αμνηστευθεί, είναι η δικαστική απέλαση γι' αυτούς τους λόγους. Άρα, και αυτό το ζήτημα θα έπρεπε να τύχει μιας νομοθετικής ρύθμισης, έτσι ώστε αυτοί να μπορέσουν να ολοκληρώσουν τη διαδικασία.

Τρίτο θέμα είναι αυτοί που μπαίνουν στο πρόγραμμα νομιμοποίησης, ή μπήκαν στο πρόγραμμα νομιμοποίησης σε κάποια στιγμή, ολοκλήρωσαν ή δεν ολοκλήρωσαν το πρόγραμμα και βρεθήκανε πάλι εκτός, παράνομοι. Νομίζω ότι μία δράση νομιμοποίησης θα πρέπει να αφορά κυρίως αυτούς. Δηλαδή, αυτοί οι άνθρωποι είναι πολλά χρόνια στην Ελλάδα, μπορεί να

είναι κάποιος που έχει την πράσινη κάρτα, κάποιος που μπήκε στο πρόγραμμα της πράσινης κάρτας ήδη κλείνει δεκαετία στην Ελλάδα.

Με αυτή την έννοια, μία στόχευση νομιμοποίησης από τους ανθρώπους που εκπίπτουν από τη νομιμότητα, όπως είπε ο Βασίλης – και αυτό μπορεί να συμβεί με δύο τρόπους: είτε μπήκαν στο πρόγραμμα νομιμοποίησης και δεν μπόρεσαν να το ολοκληρώσουν, είτε μπήκαν, πήραν έναν τίτλο διαμονής και μετά λόγω των αυστηρών προϋποθέσεων ανανέωσης άδειας διαμονής δεν μπόρεσαν να ανανεώσουν την άδεια διαμονής, θα πρέπει να τους περιλαμβάνει σαν την κύρια ομάδα στόχο ενός τέτοιου προγράμματος νομιμοποίησης.

Τελευταίο πρόγραμμα νομιμοποίησης, θυμίζω ότι έγινε με τον 3536, δηλαδή το Φεβρουάριο του 2007 και μέχρι τις 30/9/2007 υπήρχε ένα μικρό πρόγραμμα νομιμοποίησης. Εκεί, ένα από τα 4 δικαιολογητικά, ήταν η απόρριψη αιτήματος ανανέωσης άδειας διαμονής, αυτό θα ήταν δικαιολογητικό για να ξαναμπούν στο πρόγραμμα νομιμοποίησης. Αλλά αυτό είχε συγκεκριμένους χρονικούς περιορισμούς. Δηλαδή, το αίτημα θα έπρεπε να είχε υποβληθεί μέχρι 31/12/2004, θα έπρεπε να έχει εξεταστεί μετά τις 31/12/2004 και οπωσδήποτε μέχρι τις 30/9/2007. Δηλαδή, η σκέψη ήταν σωστή, αυτοί οι οποίοι έχουν πάρει μία απόρριψη από μία αίτηση νομιμοποίησης του καθεστώτος διαμονής στην Ελλάδα, να μπορούν να ξανανομιμοποιηθούν. Αλλά οι χρονικοί περιορισμοί έτσι όπως μπήκαν, περιόριζαν πολύ τον πληθυσμό των δικαιούχων και αυτό το πράγμα δεν ήταν σε ένα μεγαλύτερο χρόνο από το συγκεκριμένο πλαίσιο της 30/9.

Το αποτέλεσμα είναι ότι οι περισσότερες τέτοιες περιπτώσεις δεν μπόρεσαν να εξεταστούν από τις περιφέρειες, με αποτέλεσμα οι άνθρωποι

που πιθανά αύριο ή μεθαύριο ή το χρόνο που θα τρέξει μπροστά μας, που θα απορριφθούν, να μην έχουν τη δυνατότητα να κάνουν χρήση αυτής της ευκαιρίας που τους δίνεται. Το τρίτο ζήτημα λοιπόν, είναι οι άνθρωποι που είχαν έναν νόμιμο τίτλο διαμονής και για διάφορους λόγους δεν μπόρεσαν να ολοκληρώσουν τη διαδικασία νομιμοποίησης. Είναι πολύ σοβαρό αυτό και νομίζω εκεί θα πρέπει να στοχεύσουμε σε μία πρόταση πιθανά, νομιμοποίησης.

Περνώντας σε μία άλλη κατηγορία η οποία αναγνωρίζεται από όλους, και χθες αναγνωρίστηκε απ' όλους και σήμερα, όπως είπε ο Βασίλης αλλά και όπως θα το συζητήσουμε, θα πρέπει να αποτελεί το βασικό μέλημα της μεταναστευτικής πολιτικής και αυτή είναι η δεύτερη γενιά των μεταναστών. Η δεύτερη γενιά των μεταναστών, όπως είπαμε, ο 3536 έχει μία πολύ θετική – εγώ την κρίνω – ρύθμιση, γι' αυτούς που έχουν 10 χρόνια νόμιμης διαμονής. Δεν προβλέπει μία ρύθμιση για τα παιδιά που ήταν παράνομα, ή τα παιδιά που είναι μεν παιδιά δεύτερη γενιά μεταναστών, ωστόσο δεν έχουν συμπληρώσει 10 χρόνια νόμιμης διαμονής.

Από πού αποδεικνύεται: προφανώς θα υπάρχει ένα κριτήριο για να πούμε ότι ένα παιδί μετανάστη είναι δεύτερη γενιά ή όχι, δεν είναι δεύτερη γενιά μετανάστη για μένα, το παιδί που έρχεται 17 χρονών στην Ελλάδα, όταν γίνει 18. Δεν μπορώ να το ονομάσω εγώ, δεύτερη γενιά μετανάστη. Δεύτερη γενιά μετανάστη είναι αυτή που ουσιαστικά οι εμπειρίες της ενηλικίωσής της έχουν παρθεί στην Ελλάδα. Δεν είμαι εγώ αυτός ο οποίος θα βάλω το κριτήριο για το ποιος είναι δεύτερη γενιά ή όχι. Υπάρχουν κοινωνιολόγοι, υπάρχουν ειδικοί επιστήμονες που μπορούν να μας πουν πόσος είναι ο ικανός χρόνος ο οποίος θα πρέπει να διανυθεί στη χώρα

υποδοχής, έτσι ώστε κάποιας να χαρακτηρίζεται ως δεύτερη γενιά μετανάστη ή όχι.

Ωστόσο, αυτό το κριτήριο όταν τεθεί, θεωρώ ότι θα είναι σκόπιμο και σε μεγάλο βαθμό αναγκαίο, το ζήτημα του περάσματος απευθείας με την ενηλικίωση σε μακροχρόνιους τίτλους διαμονής, όπως π.χ. οι αόριστης διάρκειας άδειες διαμονής ή κάποιου άλλου τύπου άδεια διαμονής, όπως είναι η επί μακρόν ή μόνιμης διαμονής.

Τι συμβαίνει εδώ: το παιδί όταν ενηλικιώνεται, δεδομένου ότι έχει αποκτήσει πλέον το πολιτιστικό και το κοινωνικό πρότυπο της ελληνικής κοινωνίας, δεν μπορεί να καταλάβει – και καλά κάνει και δεν μπορεί να καταλάβει – ότι στα 21 του θα πρέπει να ψάξει να βρει δουλειά, αν έχει σύμβαση εργασίας καλώς, ή να έχει 60.000 ευρώ και να ανοίξει μία επιχείρηση δική του, καλώς. Αλλιώς θα πρέπει να πάει πίσω στη χώρα απ' όπου προέρχονται οι γονείς του. Την οποία εντάξει, οι Αλβανοί που είναι δίπλα την έχουν επισκεφθεί τα παιδιά, αλλά αν είναι κάποιος ο οποίος είναι Ασιάτης και είναι από πολύ μακριά, πολύ πιθανά το παιδί να μην έχει ξαναπάει ποτέ εκεί, να μη έχει καμία σχέση με τη χώρα αυτή, να μη γνωρίζει τη γλώσσα ή την κουλτούρα της.

Εδώ πώς θα μπορούσε να αποδειχθεί αυτό το πράγμα; Σχετικά εύκολα, γιατί το παιδί ή θα έχει πάει σχολείο, η διοίκηση μπορεί να παρακολουθήσει αν αυτό το παιδί έχει π.χ. έξι ή δέκα χρόνια, που θα είναι ο χρόνος ο οποίος θα τεθεί ως κριτήριο από τους ειδικούς που θα κρίνουν ποιος είναι δεύτερη γενιά ή όχι. Έτσι λοιπόν, το δεύτερο πολύ σημαντικό σημείο είναι η δεύτερη γενιά, με την ενηλικίωσή της, να περνά σε

μακροχρόνιους τίτλους διαμονής, ενώ τώρα πολύ πρόσφατα προβλέπεται αυτό μόνο για τους νόμιμα διαμένοντες.

Το τρίτο ζήτημα, και θα κλείσω εκεί, είναι το πέρασμα από τα άλλα πλαίσια διαμονής στο μεταναστευτικό. Δηλαδή, υπάρχουν τρία πλαίσια διαμονής, το μεταναστευτικό, οι αιτούντες άσυλο και οι ομογενείς. Μεγάλος πληθυσμός ομογενών αυτή τη στιγμή στην Ελλάδα, είναι οι ομογενείς από την Αλβανία. Υπολογίζονται σε 250.000, ίσως είναι και παραπάνω, αυτοί που έχουν ένα δελτίο ομογενούς. Επειδή έχει διακηρυχθεί ότι θα τους δοθεί η ιθαγένεια, αυτό το πράγμα βέβαια θα τραβήξει πολύ σε μακρος, ενώ δόθηκε η εντύπωση ότι θα είναι κάτι το οποίο θα ρυθμιστεί άμεσα, έτσι όπως υπολογίζουμε εμείς θα θελήσει πάνω από 15-20 χρόνια για να ολοκληρωθεί η διαδικασία απόδοσης της ιθαγένειας τους. Σε αυτό το διάστημα, οι άνθρωποι αυτοί θα είναι με δελτία ταυτότητας ομογενούς.

Η διοίκηση καλώς ή κακώς, έχει μπει σε μία λογική και διαδικασία ξεκαθαρίσματος των ομογενών, των πραγματικών κατ' αρχήν ομογενών, από τους άλλους αυτούς δηλαδή που για δικούς της πάλι λόγους η διοίκηση, τους έδωσε το δελτίο αυτό. Και εκεί πολλοί άνθρωποι θα βρεθούν εκτός. Δηλαδή, ήδη σε εμάς έχουν αρχίσει άνθρωποι οι οποίοι είναι Βλάχικης εθνοτικής καταγωγής, οι οποίοι απορρίπτονται. Επίσης, σημαντικό πρόβλημα είναι οι σύζυγοι ομογενών, οι οποίοι είναι σε διάσταση ή έχουν διαζύγιο.

Αυτές οι πληθυσμιακές ομάδες μπορεί να φαίνονται στα δικά μας τραπέζια ότι είναι μικρές, είναι όμως σημαντικές πληθυσμιακές ομάδες στην Ελλάδα και γι' αυτές παρουσιάζεται το εξής φαινόμενο. Άνθρωποι οι οποίοι έχουν πολλά χρόνια στην Ελλάδα και έχουν φτιάξει ένα σχέδιο ζωής,

που λέει ότι η Ελλάδα είναι ο μόνος τόπος εγκατάστασής τους και τα παιδιά τους είναι ουσιαστικά μισοελληνάκια, γιατί αυτό το πράγμα σκέφτονται, εδώ θα μείνουν, εδώ θα οργανώσουν τη ζωή τους, βρίσκονται μετά από πολλά χρόνια, για λόγους αλλαγής πολιτικής ή για λόγους ατέλειας της ρύθμισης, χωρίς έναν τίτλο διαμονής.

Αυτό είναι παράλογο και αναγνωρίζεται και από την ίδια τη διοίκηση και με αυτή την έννοια θα πρέπει να μπορεί να διορθωθεί, και αυτοί οι άνθρωποι αφ' ης στιγμής πλέον η Διοίκηση λέει ότι αυτοί οι άνθρωποι δεν μπορούν να υπαχθούν στο καθεστώς του ομογενούς, να μπορούν να υπαχθούν στη διαδικασία του μεταναστευτικού νόμου, δηλαδή να πάρουν μία άδεια διαμονής και να συνεχίσουν τη διαμονή τους στην Ελλάδα.

Κάτι ανάλογο θα μπορούσε να πει κάποιος και για το σύστημα του ασύλου. Δηλαδή, είναι άνθρωποι οι οποίοι είναι πολλά χρόνια εδώ, έχουν μπει στη διαδικασία του ασύλου καταχρηστικά, για να νομιμοποιήσουν τη διαμονή τους στη χώρα, με μία σειρά επιβαρυντικών παραγόντες για το σύστημα του ασύλου. Δηλαδή το σύστημα του ασύλου υπερφορτώθηκε, με αποτέλεσμα να μη μπορεί η διοίκηση – μπαίνει ένα ζήτημα ότι δεν ήθελε η διοίκηση, αλλά και να ήθελε η διοίκηση δεν μπορεί αυτή τη στιγμή να διεκπεραιώσει αυτό το πράγμα. Και πραγματικά αν είχε μία θέληση να δώσει άσυλο σ' αυτούς που θα πρέπει να τύχουν μιας προστασίας, γιατί διώκονται στη χώρα τους κλπ., δεν μπορεί να το κάνει, γιατί αυτό το πράγμα αφορά δεκάδες χιλιάδες, οι οποίοι μπήκαν εκεί πέρα για να μπορέσουν να αποκτήσουν έναν τίτλο διαμονής.

Άνθρωποι δηλαδή που ζήτησαν το άσυλο και έχουν πολλά χρόνια στην Ελλάδα, η δεύτερη περίπτωση, μία άλλη κατηγορία ανθρώπων,

άνθρωποι οι οποίοι είναι δεδομένο με βάση τις πολιτικές συνθήκες των χωρών καταγωγής τους, ότι είναι αδύνατον στο μεσοπρόθεσμο μέλλον να απομακρυνθούν από τη χώρα, γιατί η Ε.Ε. αλλά και η Ελλάδα η οποία είναι δημοκρατία, δεν πρόκειται ποτέ να τους απελάσει, γιατί η Ελλάδα δεν απελαύνει ανθρώπους στο Ιράκ, δεν απελαύνει ανθρώπους στο Αφγανιστάν, δεν απελαύνει ανθρώπους στο Σουδάν και θα συνεχίσει να το κάνει αυτό.

Άνθρωποι λοιπόν που στο μεσοπρόθεσμο μέλλον είναι γνωστό και διαπιστωμένο ότι δεν πρόκειται να απελαθούν, θα πρέπει να μπορούν να αποκτήσουν έναν τίτλο διαμονής, έτσι ώστε να μπορούν να μπαίνουν σε ένα πλαίσιο νομιμότητας και να μη παρουσιάζονται τα προβλήματα της αδήλωτης εργασίας που είναι σε γκρίζες ζώνες δικαιωμάτων στην Ελλάδα κ.ο.κ.

Τελειώνοντας, το έλεγα αυτό και χθες και εκεί κάτι είπε ο Μίλτος και έχει ως ένα βαθμό δίκιο, από το να γίνονται συνεχώς προγράμματα νομιμοποίησης, εγώ προτιμώ μία διάταξη διαρκούς νομιμοποίησης, όχι όμως με την έννοια όποιος έχει ένα χρόνο στην Ελλάδα να μπορεί να μπει σε μία διαδικασία απόκτησης τίτλου διαμονής, αλλά σε μία λογική ευέλικτης διαδικασίας εξαιρετικών λόγων. Δηλαδή, ένας άνθρωπος που έχει ένα ισχυρό δεσμό με την Ελλάδα, είναι 5 χρόνια π.χ. εδώ και να μπορεί να το αποδείξει αυτό από εργασία που είχε, από το παιδί που γεννήθηκε εδώ, ή το παιδί ήταν στα σχολεία εδώ, να μπορεί να ζητά και να παίρνει μία νόμιμη διαμονή. Ο ισχυρός δεσμός με τη χώρα μπορεί να μετρηθεί, όσο και να φαίνεται αυτό αυθαίρετο, μπορεί να μετρηθεί με την εργασία του ανθρώπου, από τις σχέσεις τις συγγενικές που έχει με κάποιους ανθρώπους εδώ, από το σχολείο που φοίτησε κλπ.

Εκεί ο Μίλτος έβαλε ένα ζήτημα. Καλά, εσείς λέτε αυτοί οι άνθρωποι που έχουν έναν ισχυρό δεσμό με την Ελλάδα, να πάρουν αυτό το καθεστώς των εξαιρετικών λόγων. Αλλά αυτό το καθεστώς των εξαιρετικών λόγων, είναι εξαιρετικά βραχύχρονο. Υπάρχει τώρα αυτή τη στιγμή που μιλάμε. Και το είχαν τακτοποιήσει σε μεγάλο βαθμό στο Υπουργείο Εσωτερικών, ζητήματα κρίσιμα που θεωρούσαμε εμείς, παιδιά που γεννήθηκαν εδώ ή που μεγάλωσαν εδώ, αν ζητούσαν εξαιρετικούς λόγους από το Υπουργείο Εσωτερικών, το παίρνανε. Γιατί μπορεί να έχουμε μία εντύπωση ότι η διοίκηση είναι έτσι, είναι αλλιώς.

Όταν πηγαίνει κάποιος στον υπάλληλο, που εμείς μπορεί να είμαστε πιο προοδευτικοί υπάλληλοι, στελέχη της δημόσιας διοίκησης, αλλά και ο μέσος υπάλληλος της δημόσιας διοίκησης όταν βλέπει ένα παιδί που έχει γεννηθεί εδώ, όταν βλέπει έναν άνθρωπο ο οποίος είναι σύζυγος Έλληνα ή Ελληνίδας, θα κάνει θετική εισήγηση για να δοθεί το καθεστώς εξαιρετικής διαμονής. Και αυτό είναι δεδομένο, έχοντας μία συνεργασία μ' αυτούς τους ανθρώπους βλέπουμε πώς σκέφτονται. Δεν σκέφτονται πολύ διαφορετικά από την ελληνική κοινωνία, τις περισσότερες φορές σκέφτονται και πιο θετικά απ' αυτήν.

Το ζήτημα είναι ότι μπαίνουν οι άνθρωποι οι οποίοι έχουν ισχυρό δεσμό με τη χώρα στο καθεστώς των εξαιρετικών, αλλά αυτό το καθεστώς των εξαιρετικών είναι μία εξάμηνη άδεια διαμονής, η οποία επιτρέπει μετά την ανανέωσή της για έναν από τους λόγους του μεταναστευτικού νόμου. Δηλαδή, παίρνεις μία εξάμηνη άδεια διαμονής και μετά θα πρέπει να ανανεώσεις για εργασία ή για οικονομική δραστηριότητα κλπ. πρέπει να πάρεις δηλαδή ξανά την ετήσια ή τη διετή άδεια διαμονής. Εκεί, άνθρωποι οι οποίοι έχουν μία μακροχρόνια ή πολύ μακροχρόνια παρουσία στην

Ελλάδα, και μου έλεγε χθες ο Μοαβία χαρακτηριστικά, προσπαθεί να μαζέψει περιπτώσεις ανθρώπων, οι οποίοι έχουν 30 και 35 χρόνια στην Ελλάδα, και είτε από δική τους αμέλεια, είτε από τις αλλαγές του μεταναστευτικού νόμου που πολλές φορές οι μετανάστες δεν μπορούν να τις καταλάβουν, βρέθηκαν χωρίς άδειες διαμονής.

Του λέω, το ζήτημα του να ξανατοποθετηθούν στη νομιμότητα, είναι εύκολο, δεν είναι δύσκολο. Εσείς θα κάνετε μία αίτηση για εξαιρετικούς λόγους, θα έρθετε να κάνετε μία αναφορά στο Συνήγορο του Πολίτη, αλλά ξεχάστε και ότι υπάρχει ο Συνήγορος του Πολίτη, η διοίκηση θα το αναγνωρίσει αυτό και θα του δώσει μία εξάμηνη άδεια διαμονής. Θα συμβεί το γεγονός όμως ότι αυτοί είναι πλέον κοντά στη σύνταξη, αν δουλεύουν κιόλας. Θα πάρουν μία άδεια διαμονής για 2-3 χρόνια και μετά θα πάψει η δυνατότητα ανανέωσης αυτής της άδειας, αν δεν έχουν τη δυνατότητα να πάρουν μία ελληνική σύνταξη κλπ.

Σ' αυτές τις περιπτώσεις, αυτοί οι άνθρωποι με τόσο μακροχρόνια διάρκεια διαμονής, θα έπρεπε να περνάνε απευθείας σε μεγάλης διάρκειας καθεστώτα διαμονής, όπως λέμε δηλαδή η δεύτερη γενιά νόμιμη – παράνομη, όταν ενηλικιωθεί να μπορεί να περάσει σε μακροχρόνια καθεστώτα διαμονής, έτσι νομίζω ότι είναι λογικό και μπορεί να υποστηριχθεί ότι άνθρωπος ο οποίος έχει π.χ. 20 χρόνια στην Ελλάδα νόμιμα την τελευταία 25ετία, θα έπρεπε να μπορεί να περνάει όχι μέσω των εξαιρετικών λόγων σε καθεστώτα διαμονής ετήσια ή διετή, αλλά να περνάει απευθείας σε μία αντίστοιχη μεγάλης διάρκειας άδεια διαμονής.

Έχω σκεφθεί να έλεγα στο Μοαβία να υπάρξει μία τροποποίηση στη χορήγηση άδειας παραμονής αορίστου χρόνου, γιατί η άδεια παραμονής

αορίστου χρόνου προβλέπει ως υπόθεση για να δοθεί, 10ετή συνεχή νόμιμη διαμονή στην Ελλάδα. Θυμίζω ότι η απόδοση ιθαγένειας ήθελε 10ετή νόμιμη διαμονή στην Ελλάδα την τελευταία 12ετία. Δηλαδή, αν ως προϋπόθεση τεθεί για τη χορήγηση της αορίστου άδειας διαμονής μία διαμονή 15ετή, 20ετή σε ένα χρονικό διάστημα μεγαλύτερο, δίνεις περιθώριο στον ενδιαφερόμενο, πιθανά να έχει βγει από τη νομιμότητα για διάφορους λόγους, αλλά να μπορεί να ξαναπάει σε πολύ μεγάλης διάρκειας άδειες διαμονής.

Αυτά είχα να πω, σε ό,τι αφορά τα θέματα διαμονής.

ΛΙΑΝΑ ΣΑΛΙΕΙ: Όταν λέτε ότι οι μετανάστες που έχουν αυτές τις ιδιαίτερες σχέσεις με την Ελλάδα, πρέπει να αποκτούν ένα καθεστώς νομιμοποίησης, θεωρείτε αυτή την άδεια παραμονής μεγάλης διάρκειας, χωρίς όριο;

Χ.ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ: Αυτό που εμείς έχουμε προτείνει, είναι το ότι αν κάποιος δεν έχει τίτλο διαμονής, αλλά έχει έναν ισχυρό δεσμό με τη χώρα, δεν έχει άδεια διαμονής, είναι κάποιος παράνομος-παράνομος, αλλά έχει έναν δεσμό με τη χώρα, π.χ. το παιδί που γεννήθηκε και μεγάλωσε εδώ, το παιδί που ήρθε μικρό και έχει παρακολουθήσει σχολεία ελληνικά, ο σύζυγος ή η σύζυγος Ελληνίδας ή Έλληνα. Αυτοί οι άνθρωποι, ακόμα και αν δεν έχουν καμία άδεια διαμονής, πρέπει να αποκτήσουν άδεια διαμονής

Ο νόμος λέει ότι θα πρέπει να πάνε έξω, να υπάρξει η διαδικασία χορήγησης μία βίζα για να μπουν μέσα για έναν συγκεκριμένο λόγο και μόνο έτσι θα μπορέσουν να πάρουν μία άδεια διαμονής. Εμείς λέμε, να μπορούν να πάρουν άδεια διαμονής εδώ. Αλλά αυτοί που δεν είχαν καμία άδεια διαμονής, αυτό που λέμε εμείς είναι να περάσουν σε ένα πρόγραμμα

νομιμοποίησης, να πάρουν μία μικρής διάρκειας άδεια διαμονής και μετά να αρχίσουν να ανανεώνουν γι' αυτό το πράγμα.

Ειδικές περιπτώσεις, είπα, είναι η δεύτερη γενιά, η οποία θα πρέπει να περάσει απευθείας στη μακροχρόνια άδεια διαμονής και άνθρωποι οι οποίοι μένανε πολλά χρόνια εδώ. Μου έλεγε ο Μοαβία χθες για άτομα που μένουν 30 χρόνια εδώ, οπότε είναι παράλογο να πούμε ότι θα ξαναρχίσουν αυτοί από την αρχή. Αυτό είπα.

Επίσης, μία παρένθεση η οποία είναι σημαντική και είναι σημαντική και για το μέσα τραπέζι, είναι ότι στη διαδικασία οικογενειακής συνένωσης προβλέπεται το εξής: ότι αν ο σύζυγος και τα μέλη της οικογένειας έχουν ζήσει παράνομα στην Ελλάδα, δεν μπορούν να πάρουν βίζα οικογενειακής συνένωσης. Τι σημαίνει αυτό, να γίνει κατανοητό.

Είναι ο Σιμόπουλος, έχει έρθει η γυναίκα του εδώ από την Αλβανία, έχουν κάνει και ένα παιδάκι στην Ελλάδα, η γυναίκα έχει έρθει παράνομα. Κάνει μετά ο Σιμόπουλος αίτηση για οικογενειακή συνένωση. Εγκρίνεται η διαδικασία οικογενειακής συνένωσης ας υποθέσουμε, δεν βλέπουν καν το διαβατήριό της γυναίκας του Σιμόπουλου και πάει η γυναίκα του Σιμόπουλου στο Προξενείο στην Αλβανία, για να ζητήσει άδεια διαμονής. Εκεί, το Προξενείο πάλι θα εξετάσει το διαβατήριό, θα ζητήσει και το πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης, θα δει ότι το παιδί είναι γεννημένο στην Ελλάδα, ή θα δει από τις βίζες της γυναίκας ότι έχει μείνει παράνομα στην Ελλάδα μεγάλο χρονικό διάστημα και θα απορρίψει το αίτημα. Και αυτό είναι πρότασή μας, να φύγει αυτή η προϋπόθεση.

Δηλαδή, οι άνθρωποι που προσπαθούν να ολοκληρώσουν μία νόμιμη διαδικασία εισόδου και διαμονής, δεν μπορεί να αποτελεί το ότι αυτοί ήταν

παράνομοι στην Ελλάδα, κώλυμα για να ολοκληρώσουν τη διαδικασία νομιμοποίησης, ίσα-ίσα πρέπει να διευκολυνθεί η διαδικασία νομιμοποίησης. Ίσα-ίσα, όταν ο άνθρωπος αυτός θέλει να φέρει νόμιμα την οικογένεια του εδώ, θα πρέπει αυτό το πράγμα να το βοηθήσεις δεν θα πρέπει να του πεις κώλυμα, στοπ, ήσουν παράνομος, δεν γίνεται αυτό το πράγμα.

Το πρώτο ήταν απάντηση, το δεύτερο το είχα ξεχάσει και είναι σημαντικό αυτό. Γιατί πολλοί άνθρωποι έχουν βρεθεί σε αδιέξοδο, γιατί προσπάθησαν να νομιμοποιήσουν τις οικογένειές τους, δεν μπόρεσαν και μετά ξεκινάνε μία διαδικασία πρόσκλησης για οικογενειακή συνένωση, χωρίς να το γνωρίζουν ότι υπάρχει διάταξη σε μια Υπουργική Απόφαση του Υπουργείου Εσωτερικών, που δεν τους επιτρέπει. Και ξεκινάνε τη διαδικασία και όταν ολοκληρώνεται και πάνε να πάρουν τη βίζα στο Προξενείο, το Προξενείο τους σταματάει και δεν τους επιτρέπει να μούνε στην Ελλάδα.

ABDELWAHEB HADJI: Είμαι ο Αμπντούλ από την Κρήτη, από το Φόρουμ Μεταναστών Κρήτης, μία ερώτηση, νομίζω ότι είναι λίγο κοντά στο νόμο. Την προηγούμενη εβδομάδα είχαν έρθει μετανάστες από την Αίγυπτο σε ένα καράβι, που οι περισσότεροι ήταν ανήλικοι, από 14-16 χρονών. Πήγαμε σαν φόρουμ και σαν Στέκι Μεταναστών με δικηγόρους και γιατρούς και κάναμε μία αίτηση για τα παιδάκια, να μείνουν για εξαιρετικούς λόγους.

Κάποια στιγμή, ο Εισαγγελέας πήρε το αίτημα, η Αστυνομία αρνήθηκε και η Περιφέρεια αρνήθηκε, με αποτέλεσμα να απελαθούν από τη χώρα, παρ' όλο ότι υπέγραψε το παιδί την αίτηση και έβαλε δικηγόρο μέσα

στο ξενοδοχείο που είναι, δεν μπόρεσε ο δικηγόρος να τα καταθέσει στην Αστυνομία. Και θέλουμε μία απάντηση νομική, για να δούμε από δω και πέρα πώς μπορούμε να κινηθούμε.

Β.ΠΑΠΑΣΤΕΡΓΙΟΥ: Δεν ξέρω ακριβώς αν ήταν αίτηση για εξαιρετικούς λόγους, ή αν ήταν αίτημα ασύλου κατ' αρχήν. Οι εξαιρετικοί λόγοι πλέον έχουν μπει ως προϋπόθεση για την εξέτασή της, να υπήρχε έστω στο παρελθόν νόμιμη θεώρηση εισόδου. Επομένως, αυτή η προϋπόθεση δεν υπήρχε πριν τον 3536.

Δηλαδή, αν εγώ ήμουν εντελώς παράλογος και ήμουν ασθενής από μεταδοτικό νόσημα, θα μπορούσα να πάω στο Υπουργείο Εσωτερικών και έχοντας μπει παράνομα στη χώρα, να ζητήσω να μου δοθεί η άδεια παραμονής για εξαιρετικούς λόγους, για ένα εξάμηνο, αυτό που περιέγραψε ο Χάρης προηγουμένως. Η αλήθεια είναι ότι όταν έκλεισε η στρόφιγγα της νομιμοποίησης, οι εξαιρετικοί λόγοι χρησιμοποιήθηκαν πάρα πολύ εκτεταμένα από πάρα πολύ κόσμο που δεν είχε εξαιρετικούς λόγους, ήταν το τελευταίο καταφύγιο το οποίο υπήρχε τότε, προκειμένου να απευθύνουν μία αίτηση νόμιμα προς τη Διοίκηση. Και τότε το Υπουργείο Εσωτερικών είχε μπλοκάρει.

Μαζί όμως με τα ξερά, καίγονται και τα χλωρά ή το αντίστροφο. Και προκειμένου να σταματήσει το πράγμα αυτό, τροποποιήθηκε η διάταξη για τους εξαιρετικούς λόγους, όπως και για τους ανθρωπιστικούς λόγους η παραμονή και πλέον η μεν αίτηση για τους ανθρωπιστικούς λόγους προϋποθέτει να είσαι ήδη νόμιμος, άρα να μη μπορείς να ανανεώσεις με βάση τις διατάξεις του νόμου, άρα λοιπόν πρέπει όταν καταθέτεις την αίτηση για ανθρωπιστικούς να έχεις ήδη νόμιμη παραμονή. Για τους δε

εξαιρετικούς, στο παρελθόν να έχεις μπει νόμιμα, να φαίνεται από το διαβατήριό σου ότι στο παρελθόν είχες νόμιμη βίζα.

Μια σειρά από περιπτώσεις τέτοιου τύπου, τις αφήνει πράγματι αρρυθμιστες και αυτό είναι ένα πρόβλημα. Αν λοιπόν έγινε αίτηση για εξαιρετικούς λόγους, τότε η αίτηση αυτή προσέκρουσε σ' αυτή τη νεότερη προϋπόθεση που μπήκε πέρυσι νομίζω, να έχουν αυτοί οι άνθρωποι νόμιμη θεώρηση. Που στην περίπτωση την οποία περιέγραψες, δεν είχαν, και γι' αυτό ακριβώς υπήρξε η εξέλιξη η οποία υπήρξε.

Αν βέβαια το αίτημα ήταν αίτημα ασύλου, που αυτό είναι διαφορετικό, τότε θεωρώ ότι προφανώς – δεν ξέρω τι έχει συμβεί στην πραγματικότητα- λογικά θα πρέπει να παραλήφθηκε το αίτημα, αν δεν παρελήφθη μπαίνουμε σε άλλου τύπου συζήτηση, ότι έχει παρανομήσει η διοίκηση και αυθαίρετα τους απέλασε. Αλλά έχω την εντύπωση ότι αν ήταν αίτημα ασύλου, τότε πιθανόν να απορρίφθηκε με μία ταχύρρυθμη διαδικασία και να υπήρξε απέλαση. Αλλά είμαστε βέβαιοι ότι συνέβη αυτό το πράγμα; Από ποια χώρα προερχόντουσαν οι άνθρωποι αυτοί; Από την Αίγυπτο. Τότε, ίσως να έγινε εξέταση του ασύλου με ταχύρρυθμη διαδικασία, αλλά παρ' όλα αυτά ο χρόνος που μου λες δεν ταιριάζει τόσο πολύ σε δέκα μέρες.

ABDELWAHEB HADJI: Ο δικηγόρος είπε ότι μπορεί να καταθέσει στις Αρχές, στην Αστυνομία που είναι εκεί στο ξενοδοχείο. Απλά είπε, μπορεί να είναι καλύτερα να το πάει στο Μέγαρο, εκεί που είναι όλη η Αστυνομία. Τελικά πάνε την πρώτη μέρα, τη δεύτερη μέρα αρνήθηκαν να το πάρουν, για να προλάβουν να βγει η απέλαση χωρίς να έχουν πάρει την αίτηση.

Β.ΠΑΠΑΣΤΕΡΓΙΟΥ: Είναι πιθανόν να έγινε έτσι, δεν ξέρω αν ήταν

αίτηση ασύλου ή όχι. Πάντως, αφού το λέτε εσείς ως παράδειγμα, πράγματι αναδεικνύει ένα ζήτημα, ότι πράγματι στις περιπτώσεις αυτές, φερ' ειπείν αυτή θα μπορούσε να είναι μία περίπτωση εξαιρετικών λόγων. Αλλά προσκρούει σ' αυτή τη διάταξη η οποία υπάρχει, απαιτεί και γι' αυτές τις ειδικές, τις έκτακτες περιπτώσεις, να έχεις νόμιμη θεώρηση εισόδου στη χώρα. Είναι βέβαια ένα ολόκληρο ζήτημα για τους ανήλικους, γιατί για τους ανήλικους υπάρχει μία ολόκληρη συζήτηση.

ABDELWAHEB HADJI: Μπορεί να απελάσει ανήλικους η Ελλάδα;

Β.ΠΑΠΑΣΤΕΡΓΙΟΥ: Μπορεί να απελάσει, μπορεί και να κρατήσει. Ακριβώς. Υπάρχει το εξής ζήτημα.

ABDELWAHEB HADJI: Δεν έχει τιμωρηθεί γι' αυτό;

Β.ΠΑΠΑΣΤΕΡΓΙΟΥ: Υπάρχει η Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού, που θα λέγαμε ότι αυτή την περίπτωση, χωρίς να το λέει ρητά, ουσιαστικά την απαγορεύει. Η γνώμη η δική μας τουλάχιστον είναι, ότι ενώ δεν απαγορεύεται η απέλαση, αυτό είναι σαφές από τον Έλληνα νομοθέτη αυτή τη στιγμή, από την ελληνική νομοθεσία, ωστόσο θεωρούμε ότι επειδή ακριβώς υπάρχουν διεθνείς συμβάσεις οι οποίες προστατεύουν τα δικαιώματα των ασυνόδευτων ανήλικων, θα πρέπει στην περίπτωση που γίνεται απέλαση, να έχει υπάρξει μέριμνα προκειμένου να υπάρξει ασφαλής απέλαση στη χώρα από την οποία προέρχονται. Δηλαδή, να έχει γίνει μία έρευνα, να έχουν ανευρεθεί οι γονείς του παιδιού, προκειμένου στα σύνορα ή στο αεροδρόμιο στο οποίο απελαύνεται ο ανήλικος, να μην τον περιμένει απλά η Αστυνομία της χώρας του πηγαίνοντας στο πουθενά, στο άγνωστο, αλλά να είναι οι γονείς του, η οικογένειά του, οι οποίοι να τον περιμένουν. Πάντως, είναι ένα κενό αυτό.

Να πω ότι η δική μας ομάδα που είναι μία ομάδα εθελοντική δικηγόρων, είχε θέσει το ζήτημα αυτό και στις κοινοβουλευτικές ομάδες των κομμάτων, όταν γινόταν η συζήτηση για τον τελευταίο νόμο. Να θεωρηθεί δηλαδή ότι δεν είναι εφικτή, με βάση τις διεθνείς συμβάσεις για τα δικαιώματα του παιδιού, η διοικητική κράτηση των παιδιών που έχουν παράνομη είσοδο και είναι ασυνόδευτα στη χώρα, και η διοικητική τους απέλαση. Όμως, αυτό το πράγμα δεν έχει γίνει ρητά δεκτό από τον Έλληνα νομοθέτη και είναι και αυτό ένα πρόβλημα.

Χ.ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ: Ένα πράγμα μόνο σαν πρόταση που θα μπορούσε να βγει είναι ότι για τη διαδικασία των εξαιρετικών λόγων θα πρέπει να βγει η προϋπόθεση της προηγούμενης θεώρησης εισόδου, ιδίως για παιδιά της δεύτερης γενιάς, που μπορεί να γεννήθηκαν και να μεγάλωσαν εδώ και να μη βγήκαν ποτέ και να ξαναμπήκαν στην Ελλάδα με μία διαδικασία θεώρησης εισόδου. Δηλαδή, η θεώρηση εισόδου μπήκε για το λόγο που είπε ο Βασίλης, επειδή υπερφορτώθηκε το σύστημα και θα πρέπει να βγει, αν θέλουμε να μιλήσουμε για μια λειτουργική διαδικασία εξαιρετικών λόγων.

Τα παιδιά που ήρθαν από την Αίγυπτο, για μένα δεν μπαίνουν στη διαδικασία των εξαιρετικών λόγων. Θα πρέπει να κριθεί το αίτημά τους. Από κει και πέρα, και αν δεν συντρέχει πολιτικός λόγος – που δεν συνέτρεχε πολιτικός λόγος – δεν νομίζω ότι υποβάλανε αίτηση για πολιτικό άσυλο, δεν είμαι σίγουρος, δεν την παρακολούθησα τη διαδικασία.

ABDELWAHEB HADJI: Να σας πω ότι η Αστυνομία κάλεσε την Πρεσβεία, να μπει ένας από την Πρεσβεία μέσα και να τρομοκρατεί τα παιδάκια που είναι 14 χρονών, με αποτέλεσμα και να θέλουν άσυλο δεν μπορούν, αλλά και φοβούνται να πάνε πίσω γιατί θα έχουν συνέπειες, γιατί

οι χώρες εκείνες δεν έχουν δημοκρατία. Και είναι παράνομο να φέρεις από την ίδια χώρα έναν Πρέσβη ή έναν από την Πρεσβεία, και να μπει στα παιδιά που είναι μικρά και πραγματικά μπήκε και κλαίγανε. Είναι μαζεμένοι, μεγάλοι και μικροί, 25 και 26 χρονών με 10 και 12 και 14 χρονών, είναι παράνομο. Κατά τη γνώμη μου, είναι παράνομο να μπουν σε ίδιο θάλαμο μαζί και είναι και παράνομο ένας από την Πρεσβεία να μπει μέσα και να κάνει ό,τι θέλει.

Χ.ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ: Σ' αυτό που λέτε έχετε δίκιο, δεν πρέπει να κρατούνται οι ανήλικοι μαζί με τους ενήλικους στον ίδιο θάλαμο. Αλλά κατ' αρχήν εγώ δεν θεωρώ ότι είναι παράλογο να επισκεφθεί ο Πρόξενος της Αιγύπτου ή ο Πρέσβης της Αιγύπτου τους ανθρώπους που έρχονται εδώ. Επίσης, θέλω να σας πω ότι δεν νομίζω ότι υπάρχει χώρα στην Ε.Ε., που να θεωρεί – παρ' όλο που εγώ καταλαβαίνω αυτά τα πράγματα που λέτε, πιθανά να συμφωνώ ή όχι – αλλά δεν νομίζω ότι υπάρχει χώρα της Ε.Ε. που αναγνωρίζει αίτημα πολιτικού ασύλου από Αίγυπτο, εκτός αν είναι πολύ εξαιρετική και ατομική περίπτωση δίωξης στην Αίγυπτο.

Δηλαδή, για τους Αιγύπτιους δεν είναι μόνο η Ελλάδα που δεν θεωρεί ότι δεν υπάρχει θέμα δίωξης στην Αίγυπτο, είναι όλη η Ε.Ε. και νομίζω ο Δυτικός κόσμος. Εκτός αν είναι ειδική περίπτωση, όπως λέω, και εκεί θα πρέπει να εξεταστεί προσωπικά, αν ο Σιμόπουλος είναι αδελφός μουσουλμάνος και αν γυρίσει πίσω μπορεί ο Μουμπάρακ να τον κάνει ή να τον δείξει.

ΟΙΚΟΝΟΜΗ ΗΛΙΑ: Επειδή πιστεύω ότι η κουβέντα είναι κάπως των προτάσεων, τι πρέπει να κάνουμε, θα πω κάποια πράγματα, τα οποία τα είχαμε και όταν είχε γίνει η διαδικασία της τροποποίησης του νόμου του

2005, τα οποία τα είχαμε υποβάλει κιόλας ως προτάσεις και συμπεριλαμβά-
νονταν στη συνολική πρόταση που έδωσε το Ελληνικό Φόρουμ
Μεταναστών προς την Κυβέρνηση.

Φυσικά, απ' αυτά νομίζω που ζητούσαμε δεν πέρασε τίποτα στην
τροποποίηση. Εν πάση περιπτώσει, νομίζω ότι πρέπει να υποβάλλουμε
πρόταση αλλαγής του νόμου, τροποποίηση νέου νόμου και τα βασικά
σημεία που μου έρχονται τώρα και θεωρώ πολύ βασικά, πέρα από αυτά που
είπε για την απόρριψη από το ειδικό δελτίο ταυτότητας ομογενούς, ή
κάποιες περιπτώσεις που πρέπει να έχουν μία διάρκεια, δηλαδή να μην
υπάρχει χρονικό περιθώριο, απόρριψη μέχρι τότε. Οπότε και αν
απορρίπτονται, να μπορούν να μουν στη διαδικασία των μεταναστών.

Για τη δεύτερη γενιά νομίζω ότι ως Φόρουμ Μεταναστών και ως
μετανάστες, το μόνο που πρέπει να ζητήσουμε είναι υπηκοότητα. Τώρα, το
τι θα θελήσει η Κυβέρνηση να δώσει, τι μπορεί να γίνει, είναι άλλο θέμα.
Αλλά εμείς πρέπει να ζητήσουμε υπηκοότητα και πολιτικά δικαιώματα.

Όσον αφορά τα παιδιά των μεταναστών, τουλάχιστον στις συζητήσεις
μεταξύ μας -και σιγά-σιγά να περάσει και αυτό προς τα έξω- ο όρος δεύτερη
γενιά, παρ' ότι τον χρησιμοποιούμε συχνά, δεν είναι σωστός. Τα παιδιά των
μεταναστών δεν είναι μετανάστες. Μόνο και μόνο ο όρος δεύτερη γενιά
μεταναστών, τους βάζει στο πλαίσιο του μετανάστη, ενώ δεν είναι
μετανάστες. Και πρέπει αυτό να το περάσουμε και προς τα έξω, δηλαδή
δεύτερη γενιά, φερ' ειπείν η Ιταλία είχε τρεις γενιές μεταναστών προς τη
Γαλλία, δεν είναι η Αλβανία η μόνη χώρα που είχε πολλούς μετανάστες
προς μία γειτονική χώρα. Και αυτές οι τρεις γενιές είναι σε τρεις περιόδους,
είναι το 1910, 1930, 1940, Εκεί αναφέρεται ο όρος δεύτερη γενιά.

Τα παιδιά των μεταναστών δεν είναι μετανάστες και πρέπει να παίρνουν την υπηκοότητα, όπως έχει γίνει και για τα παιδιά των Ελλήνων στην Αμερική, στη Γερμανία κλπ. Νομίζω ότι αυτές οι άδειες αορίστου κλπ. μας βάζουν σε διαδικασίες που αρνείται η μεγάλη πληθυσμιακή ομάδα τα πολιτικά δικαιώματα σε μία μικρή.

Ένα άλλο σημαντικό θέμα είναι το θέμα των ενσήμων. Θεωρώ ότι η κυβέρνηση κάνει μεγάλο λάθος και το κάνει συνειδητά, το να ζητάει τα ρέστα για την ασφάλιση από τον εργάτη, από το μετανάστη σ' αυτή την περίπτωση. Οι ευθύνες και η νομοθεσία πάνω σ' αυτό το θέμα, πρέπει να κυνηγούν τον εργοδότη. Η κατάσταση στη μαύρη εργασία είναι πλέον σε πολύ άσχημες συνθήκες. Είναι τόσο εμφανής αυτή η μαύρη εργασία, η ανασφάλιστη, σε πολλούς τομείς, που είναι προφανές ότι η κυβέρνηση δεν θέλει να χτυπήσει αυτή την παρανομία.

Εάν δεν υπήρχε το φαινόμενο της μαύρης εργασίας, πιστεύω δεν θα υπήρχε αυτό το μεγάλο πρόβλημα της νομιμοποίησης, όσον αφορά τα ένσημα. Συνεπώς, η οποιαδήποτε πρόταση πρέπει να απευθύνεται προς την κυβέρνηση, είναι να συγκροτήσει καλύτερα το ΙΚΑ και την Επιθεώρηση Εργασίας, η οποία στην πράξη δεν μπορεί, και να μην υπάρχει πλέον αυτό που λέμε μαύρη εργασία. Ξεκινώντας από κάποια προφανή πράγματα, από κάποιον που μοιράζει πίτσες ή κάποιον που μοιράζει διαφημιστικά ή βοηθοί σε ταβέρνες κλπ. αυτά είναι εξ ολοκλήρου ανασφάλιστα επαγγέλματα και δεν υπάρχει κανένας λόγος. Λέμε για την παραοικονομία και το ένα και το άλλο και τα ρίχνουμε στο μετανάστη, ενώ θα έπρεπε να κυνηγάμε τον εργοδότη.

Και επειδή είναι οικονομικό έγκλημα αυτό, και οι ποινές προς τους

εργοδότες θα έπρεπε να είναι οικονομικές ρήτρες και στην οικοδομή και παντού. Γιατί νομίζω ότι η νομοθεσία που υπάρχει τώρα, ποινές φυλάκισης κλπ. νομίζω ότι επειδή το έγκλημα είναι οικονομικό, οι ρήτρες να είναι οικονομικές, να είναι αντικίνητρο οικονομικό. Δηλαδή να ξέρει ότι τον συμφέρει περισσότερο να ασφαλίζει τον εργάτη, παρά να έχει ανασφάλιστο εργάτη και να κινδυνεύει συνέχεια από μεγάλα πρόστιμα.

Και πάνω σ' αυτό το θέμα, στην τροποποίηση του νόμου ή σε ένα νέο νόμο που θα πρέπει να ζητήσουμε, θα πρέπει να απεμπλακούν τα ένσημα από τη διαδικασία νομιμοποίησης. Δεν πρέπει να ζητούνται, να είναι απαραίτητη προϋπόθεση τα ένσημα. Ίσως θα μπορούσε να ήταν κάτι μόνο συμβολικό, δηλαδή ένα γεγονός που απλά να εισάγει το μετανάστη στο ότι πρέπει να έχεις το βιβλιάριο εργασίας, πρέπει να έχει ΑΦΜ κλπ., οπότε ίσως ένας συμβολικός αριθμός, τον οποίο πάντα θα μπορούσε να τον πληρώνει κανείς, δέκα ένσημα ή κάτι τελείως τυπικό, μόνο και μόνο για να μπορεί να πάει εκεί και να πάρει και ένα φυλλάδιο με τα δικαιώματά του και τις υποχρεώσεις του. Δηλαδή, θα πρέπει να πείσουμε την κυβέρνηση να εφαρμόζει την εργατική νομοθεσία, να μην έχουμε μαύρη εργασία.

Και ένα τελευταίο είναι η αδυναμία της κυβέρνησης να ανταποκρίνεται στους νόμους που βάζει, δηλαδή στο ότι οι άδειες παραμονής δεν βγαίνουν και οδηγούν σε έναν φαύλο κύκλο, που πάλι δεν έχεις εκείνο, επειδή δεν έχει βγει η άδεια έγκαιρα, πέρα από τα προβλήματα του τύπου είναι κάποιος άρρωστος, δεν μπορεί να πάει στην Αλβανία. Η μη έκδοση των αδειών δημιουργεί πάλι ένα καθεστώς παρανομίας. Αυτό θα μπορούσε να λυθεί με ένα όριο στο χρόνο εξέτασης του αιτήματος. Δηλαδή, η άδεια να βγαίνει αυτόματα, μετά από παρέλευση τριών μηνών από την αίτηση με πλήρη φάκελο του αιτούντος, να βγαίνει η άδεια.

Και σε περίπτωση που στη συνέχεια η διοίκηση βρει ότι κακώς βγήκε αυτή η άδεια, εφόσον αυτός ο άνθρωπος έχει φέρει π.χ. ένα πλαστό έγγραφο, τότε να ανακληθεί αυτή η άδεια. Αλλά πρέπει στους τρεις μήνες, ή στους δυο μήνες, θα έπρεπε να βγει η άδεια, ή να μπει κάποια οικονομική ρήτρα ή κάτι. Δηλαδή, έτσι όπως λέμε ο μετανάστης να πληρώσει, όταν αργήσει να κάνει την αίτησή του, να υπάρχει ένα οικονομικό. Για κάθε μήνα που αργεί η Περιφέρεια να δώσει την άδεια, να υποχρεούται να δώσει 100 ευρώ στο μετανάστη, ώστε να υπάρχει ένα αντικίνητρο από τη διοίκηση. Δηλαδή, το κράτος ενώ ζητάει να εφαρμόζουν τους νόμους οι άλλοι, δεν εφαρμόζει το ίδιο τους δικούς του νόμους.

Όπως είπα και στην αρχή, στα υπόλοιπα για το να μην υπάρχει περιθώριο τότε θα κάνει κανείς την αίτηση, θα πρέπει να μπουν σ' αυτή την τροποποίηση. Και γενικά, θα πρέπει να ζητήσουμε πάλι την τροποποίηση του νόμου, ή τη νέα νομοθεσία, να μη περιμένουμε να περάσει κάποιο διάστημα ακόμα. Νομίζω ότι πρέπει να επιμείνουμε σ' αυτά τα προβλήματα που έχουν προκύψει.

ΛΙΛΙΑΝΑ ΣΑΛΙΕΙ: Εγώ θα ήθελα να εστιάσω τη δική μου τοποθέτηση, γενικά στις πρακτικές επιπτώσεις που έχει αυτή η νομοθεσία νομιμοποίησης μεταναστών σ' αυτή τη φάση. Συμφωνώ με τον Ηλία που θέτει ότι το πιο βασικό και το πιο σημαντικό είναι να διεκδικούμε την αλλαγή νομιμοποίησης των μεταναστών. Και σ' αυτό κυρίως εστιάζω, στις δυσκολίες που έχει αυτή η νομιμοποίηση, όταν τη διεκδικούμε πρέπει να τη διεκδικούμε με προτάσεις.

Αυτή η διαδικασία νομιμοποίησης, οι προϋποθέσεις που πρέπει να εκπληρώσουν οι μετανάστες, όχι μόνο σταδιακά, λογικά, θα έπρεπε να

μειωθούν και να γίνονται πιο απλοποιημένες, δυστυχώς όλο και προσθέτουν σ' αυτές τις προϋποθέσεις. Ναι μεν αφαιρέσανε την άδεια εργασίας, αλλά οι προϋποθέσεις για να μπορείς να ανανεώσεις την άδεια παραμονής, είναι τόσο δύσκολες που όχι μόνο δεν βοήθησαν στη νομιμοποίηση ή στην ανανέωση, αλλά έβγαλε και πολύ κόσμο έξω από αυτή τη διαδικασία.

Πέρα από τις ομάδες που αναφέρατε ότι πρέπει να αποκτήσουν τίτλο διαμονής εδώ, οι άνθρωποι με τις προϋποθέσεις έχουν πραγματικά σοβαρά προβλήματα. Και συγκεκριμένα, οι προϋποθέσεις για να μπορούμε να ανανεώσουμε την άδεια παραμονής, είναι το παράβολο, στο οποίο ήταν υποχρεωμένα και παιδιά πάνω από 14 χρονών, να πληρώνουν αυτό το παράβολο. Δεν ξέρω αν τελευταία καταργήθηκε αυτό. Γιατί μέχρι πρόσφατα είχα ρωτήσει, εγώ πριν ένα χρόνο είχα κάνει και πλήρωσα για το παιδί.

ΟΜΙΛΗΤΗΣ: Από το Φεβρουάριο του 2007 και μετά, όποιος ανανεώνει για το παιδί μέχρι 18, δεν ζητάει παράβολο.

ΛΙΛΙΑΝΑ ΣΑΛΙΕΙ: Το άλλο είναι με τα ένσημα. Με τα ένσημα ξέρουμε όλοι ότι είναι πολύ μεγάλος αριθμός ενσήμων που πρέπει και δυστυχώς δεν τα βάζουν όλοι και υποχρεούνται οι μετανάστες να τα αγοράζουν για να μπορούν να έχουν τα 200 που χρειάζεται ανά έτος για την ανανέωση. Και βγαίνει ένα σοβαρό πρόβλημα εκεί. Ναι μεν εγκρίθηκε να αγοράζουν ένα ποσοστό ενσήμων για να μπορούν να το κάνουν αυτό, και πήρε πολύ χρόνο για να έρθει αυτή η περίφημη εγκύκλιος, αλλά είναι πάρα πολλά τα λεφτά που πληρώνουν γι' αυτά τα ένσημα. Και να σκεφτεί κανείς ότι είναι ολόκληρες οικογένειες που πρέπει να πληρώσουν για το καθένα από τα μέλη της. Αλλά βγαίνει το πρόβλημα ότι αυτά τα ένσημα δεν υπολογίζονται

ούτε για Ταμείο Ανεργίας, ούτε για σύνταξη, τίποτα. Απλά τα αγοράζεις, και παρ' όλο που πληρώνουν ακριβά οι άνθρωποι γι' αυτά, δεν αναγνωρίζονται. Μας το έχουν πει στις υπηρεσίες.

ΟΜΙΛΗΤΗΣ: Πέτρο, έχετε σκεφθεί καθόλου για την εξαγορά των ενσήμων, ποια είναι η θέση της ΓΣΕΕ;

ΛΙΛΙΑΝΑ ΣΑΛΙΕΙ: Αναγνωρίζονται αυτά τα ένσημα; Δεν αναγνωρίζονται και είναι σοβαρό πρόβλημα αυτό.

ΟΜΙΛΗΤΗΣ: Πώς μπορεί να μην αναγνωριστούν τα ένσημα για τον συντάξιμο χρόνο; Δηλαδή, αυτά είναι ένσημα τα οποία έχουν πληρωθεί.

Π.ΛΙΝΑΡΔΟΣ: Εγώ γνωρίζω, καταλαβαίνω μάλλον, ότι αυτά τα ένσημα δεν είναι ένσημα πραγματικά. Είναι ένα ποσό το οποίο πληρώνεται. Τα ένσημα δεν υπάρχουν χωρίς να συνδέονται με μία εργάσιμη ημέρα. Χρειάζεται δηλαδή ιδιαίτερη νομοθετική ρύθμιση για κάτι τέτοιο. Στην ουσία πρόκειται για ένα πρόστιμο, αυτό καταλαβαίνω εγώ, με τη λογική των ενσήμων. Το ένσημο είναι το ένσημο που κολλήθηκε την τάδε μέρα που δούλεψες. Δεν υπάρχει ένσημο πέρα απ' αυτό.

ΛΙΛΙΑΝΑ ΣΑΛΙΕΙ: Μπαίνει ένας φαύλος κύκλος πάντως εκεί. Πάρα πολλοί άνθρωποι που δουλεύουν σε εποχιακές δουλειές, με αυτό τον τρόπο ήθελαν να πάρουν Ταμείο Ανεργίας. Δεν τους το δώσανε, δεν τους το αναγνωρίζανε, με επίπτωση να έχουν έλλειψη ενσήμων για την επόμενη άδεια παραμονής. Οπότε, εγώ πιστεύω ότι πρέπει να βρεθεί λύση, από τη στιγμή που δίνεται το δικαίωμα να συμπληρώνουν αυτό, πρέπει και να αναγνωριστούν.

Μία άλλη δυσκολία, που την είχα προσωπικά, ήταν ότι για να μπορώ εγώ να έχω το παιδί μου στην άδεια παραμονής ως προστατευόμενο μέλος,

ήταν ότι εγώ θα έπρεπε να είχα δηλωμένο εισόδημα 10.000 ευρώ, σε μία πόλη, στην Κρήτη γενικότερα, που 80% των μεταναστών δουλεύουν σε εποχιακή δουλειά, πώς θα μπορούσα εγώ να είχα 10.000 ευρώ, από τη στιγμή που δουλεύω εποχιακή δουλειά και από την άλλη και συνεχόμενη δουλειά να είχα, ούτε γυναίκες Ελληνίδες δεν το είχαν αυτό. Και αυτό είναι μία προϋπόθεση που έχουν προσθέσει στην τελευταία νομοθεσία.

Και αυτά, πέρα από το ότι συνεχώς τρέχεις και δεν φτάνεις για να εκπληρώσεις αυτά, με τρομερό οικονομικό κόστος. Το άλλο είναι ότι πρέπει να πάμε στους δικηγόρους να επικυρώσουμε δημόσια έγγραφα. Υποτίθεται ότι το διαβατήριο, η άδεια παραμονής και όλα αυτά, είναι δημόσια έγγραφα. Γιατί πρέπει να πάει σε δικηγόρο, ιδιωτικό δικηγόρο, για να τα επικυρώσει αυτά; Άλλα λεφτά από κει.

Το άλλο πρόβλημα είναι ότι για να κάνεις την άδεια παραμονής, είναι και σε άλλες υπηρεσίες, για το κάθε τι πρέπει να πας στη χώρα προέλευσης για να πάρεις έγγραφα. Σκεφτείτε έναν Ινδό, όχι τον Αλβανό που του είναι πιο εύκολο να πάει. Πρέπει να πάει στη χώρα του, να πάει σε κάθε υπηρεσία εκεί, να βρει χαρτιά, που μπορεί και να μην τα βρει, να πληρώσει σε κάθε υπηρεσία. Έρχεται στην Ελλάδα, πάει στην Πρεσβεία της χώρας του, άλλα λεφτά. Μέχρι να πάει Υπουργείο Εξωτερικών, και είναι ανά έξι μήνες αυτό. Περνάει τόσο μεγάλη διαδικασία και χρονοβόρα και με λεφτά, αυτή η νομοθεσία δεν είναι για νομιμοποίηση, για απονομιμοποίηση είναι, αν μπορούσαμε να το πούμε.

Και συγκεκριμένα με τους Αλβανούς. Δυστυχώς, οι Αλβανοί μετανάστες πληρώνουν κάθε σύγκρουση που έχει η Αθήνα με τα Τίρανα. Δεν τα βρήκαν τελευταία οι αρχηγοί και περάσανε αυτά τα έγγραφα, αντί

να γίνουν στην Αλβανική Πρεσβεία –άλλη εκμετάλλευση των ανθρώπων, που πιστεύω ότι σε κάθε κοινότητα από το κράτος που προέρχονται – το τι γινόταν στην Πρεσβεία εκεί, αλλά τουλάχιστον ήταν εδώ στην Ελλάδα. Τώρα, όλα αυτά τα έγγραφα πρέπει να τα επικυρώσει το Ελληνικό Προξενείο στα Τίρανα, η Ελληνική Πρεσβεία και το Προξενείο στην Αλβανία. Μπορείτε να φανταστείτε να υποχρεωθεί ο καθένας μετανάστης να σηκώνεται κάθε έξι μήνες, να μένει στις ουρές εκεί, που αυτό το έκανε για εκδίκηση, κάτι δεν τους ακούσανε στα Τίρανα και για να εκδικηθούν αυτοί, να μη τα πάρει αυτά τα λεφτά η Πρεσβεία, να τα πάρει το ελληνικό κράτος μέσα από την Πρεσβεία.

Εκεί λειτουργεί και ένα τρομερό και φοβερό κύκλωμα διαφθοράς, Έλληνες και Αλβανοί μαζί, και εκεί πού να βρεις το δίκιο; Και έχουμε ευθύνη και εμείς ως Ομοσπονδία, έπρεπε να πατήσουμε πόδι εκεί, να ευαισθητοποιείται η κοινή γνώμη, γιατί είναι σοβαρά και τεράστια προβλήματα.

Για τη δεύτερη γενιά τα είπατε, να μην τα επαναλαμβάνω. Το πρόβλημα είναι αυτή η περίφημη, που μας έχουν προσφέρει στο πιάτο, μακράς διάρκειας. Ποια μακράς διάρκειας; Μία προϋπόθεση είναι 10 χρόνια νομιμοποίησης. Μία από τις προϋποθέσεις. Η άλλη προϋπόθεση είναι η αναγνώριση της ελληνικής γλώσσας, ελληνικής ιστορίας και πολιτισμού. Όταν απαιτείς κάτι τέτοιο, που έχω κάνει και σας το υπογράφω, αυτές οι προϋποθέσεις σε άλλες χώρες είναι για την υπηκοότητα. Εδώ θέλουν το μετανάστη κάθε χρόνο, κάθε δύο χρόνια, σ' αυτή τη διαδικασία και όποιος αντέξει μέχρι το τέλος.

Δεν μπορεί ένα κράτος να απαιτεί να γνωρίζουν οι μετανάστες

ελληνική γλώσσα, από τη στιγμή που δεν υπάρχει υποδομή να πραγματοποιηθεί κάτι τέτοιο. Με εθελοντική δουλειά, μου είπε ο φίλος από Χανιά, έχουν φτάσει μέχρι 300, με φοβερή εθελοντική δουλειά. Άλλες δυο τρεις ομάδες από 20, κάνει η Νομαρχία στο Ρέθυμνο. Οι χιλιάδες μετανάστες τι θα γίνουν; Γιατί είναι προϋπόθεση, δεν περνάς από κει. Θα μείνεις εδώ και αν θα μείνεις εδώ. Αναγνωρίζω και ξέρω πάρα πολύ καλά, γιατί ασχολούμαι, έχω κάνει εργασίες γι' αυτά τα πράγματα, τα ξέρω, τα έχω διαβάσει επίσημα, και αν κάνετε μία σύγκριση, όχι με Γαλλία ή Γερμανία, γιατί περάσανε από πολλά για να φτάσουν εκεί. Η Ιταλία και η Πορτογαλία έχουν φτάσει σε υπηκοότητα.

Με ξαδέλφια μου βρέθηκα το Πάσχα που είχα πάει στην Αλβανία, οι οποίοι είναι 7 χρόνια στην Ιταλία, εγώ είμαι 14 χρόνια στην Ελλάδα, περάσανε σταδιακά ένα χρόνο, δύο χρόνια, πέντε χρόνια, αόριστη και τώρα διεκδικούν υπηκοότητα. Το καταλαβαίνετε; Κι εμείς είμαστε συνεχώς ... και έτρεμα εγώ πέρυσι, δεν μπορούσα να κοιμηθώ γιατί δεν μπορούσα να νομιμοποιήσω το παιδί μου. Να την κάνω εγώ τι τη δική μου άδεια παραμονής; Αυτός ο νόμος πρέπει να αλλάξει, να γίνει πιο απλός και να φύγουν αυτές οι προϋποθέσεις. Ωραία, 10 χρόνια παραμονής, αλλά αυτό με τη γλώσσα πώς θα γίνει; Γιατί σας το υπογράφω εδώ, αν περνάνε από αυτές τις επιτροπές οι μετανάστες, ούτε 5% δεν μπορούν να το πάρουν.

Ωραία, αλλά κάνε υποδομές για να μπορούν οι μετανάστες να περάσουν, να κάνουν αυτά. Δεν είναι σε άλλες χώρες για πέντε χρόνια, είναι για υπηκοότητα αυτές οι προϋποθέσεις. Αυτή είναι και η τοποθέτηση και οι δικές μου προτάσεις. Οπότε εμείς, ως μετανάστες όλοι, θεωρώ ότι είναι πολύ σημαντικό, επιτέλους, μετά από πολλά χρόνια, από το τι περνάμε, βρεθήκαμε τόσοι μετανάστες από τόσες οργανώσεις. Πρέπει να πιέσουμε

πολιτικά, σε συνεργασία και δίπλα – όπως σωστά το είπε ο Ηλίας – πλάι – πλάι με τη ΓΣΕΕ και όλους τους άλλους, με το Συνήγορο του Πολίτη και νομικούς που μπορούν, να κάνουμε προτάσεις στην Κυβέρνηση, πρέπει να απαιτούμε. Δεν μπορεί να γίνει μεταναστευτική πολιτική στην Ελλάδα. Και διαβάζω στο internet, συμμετέχει η Εκκλησία, η Αστυνομία, ΣΕΒ και μόνο οι μετανάστες δεν έχουν το δικαίωμα να συμμετέχουν σ' αυτό. Πρέπει να διεκδικούμε βήμα στα ΜΜΕ, να ευαισθητοποιείται η κοινή γνώμη και της ντόπιας κοινωνίας και των μεταναστών. Και πρέπει να διεκδικούμε και στη Βουλή, να περάσουν αυτά τα προβλήματα στη Βουλή. Δεν πάει, εγώ έχω απελπιστεί, 14 χρόνια τώρα να περνάω συνεχώς και συνεχώς και να έχω την αγωνία. Καλά, εγώ μπορεί να το καταφέρω. Οι άλλοι; Ευχαριστώ.

ABDELWAHEB HADJI: Εγώ θέλω να κάνω μία πρόταση, ότι δεν πρέπει να συνδέεται η άδεια παραμονής με τα ένσημα. Είναι δύο διαφορετικά πράγματα. Ο μετανάστης πρέπει να πληρώσει το παράβολο που λέει το κράτος, δεν πρέπει να συνδέεται όμως αυτόματα με το ένσημο.

Δεύτερον, υπάρχουν χιλιάδες μετανάστες στην Κρήτη, οι οποίοι έχουν καταθέσει τα χαρτιά τους με τον προηγούμενο νόμο του 2005, οι οποίοι φέρανε ένα διαβατήριο στο οποίο έχει βάλει η Πρεσβεία μία σφραγίδα, γιατί ο μετανάστης από εκείνη τη χώρα δεν μπορεί να πάρει διαβατήριο που το ζητάει, την ίδια μέρα, περιμένει ένα δυο χρόνια μέχρι να βγει απόφαση από τη χώρα του, να πάρει διαβατήριο. Έχει γραφτεί όμως στα βιβλία στην Πρεσβεία, του βάζουν εκεί μια σφραγίδα στο διαβατήριο, ότι έχει έρθει εκείνη την ημέρα με αριθμό πρωτοκόλλου και όλα.

Ορισμένα παιδιά σε άλλα νησιά, πήραν με το ίδιο χαρτί την άδεια. Όλοι οι υπόλοιποι όμως πληρώσανε, παρ' όλο ότι τους δίνανε την εντολή να

πάνε να αγοράσουν ένσημα, χωρίς να τους πουν ξεκάθαρα ότι δεν έχεις δικαίωμα να πάρεις άδεια. Γιατί να τους δίνουν εντολή να πάνε να αγοράσουν 1.200 ένσημα συν 150 ευρώ; Θα πρέπει να χωριστούν αυτά. Δεν έχεις δικαίωμα; Δεν σου ζητάω να αγοράσεις ένσημα.

Δεύτερον, αυτά τα παιδιά που έχουν προσφύγει οι περισσότεροι στα δικαστήρια, θα μπορούν να ενταχθούν ξανά σε κανένα νόμο που θα βγει πρόσφατα; Ή θα πρέπει να περιμένουν τα δικαστήρια με τα πολλά προβλήματα, αν κάποια στιγμή το κοιτάξουν αυτό; Και είναι κρίμα τόσες χιλιάδες, τους οποίους τους κοροϊδέψανε στην ουσία, και είναι σε εκκρεμότητα, δεν μπορούν ούτε να πάνε στους γονείς τους, ταλαιπωρία με την Αστυνομία κάθε μέρα, και πρέπει κάτι να γίνει γι' αυτούς. Ευχαριστώ πολύ.

ΟΙΚΟΝΟΜΗ ΗΛΙΑ: Να πω κάτι πάνω σ' αυτό, και μπορείτε ίσως να το επιβεβαιώσετε, νομίζω ότι αυτό μπορεί να μπει στον υπάρχοντα νόμο, που είναι η μη δυνατότητα προσκόμισης εγγράφου ή διαβατηρίου, προβλέπει κάτι ο νόμος, ότι εφόσον το πιστοποιεί ο Υπουργός.

ABDELWAHEB HADJI: Έχει εκδοθεί μεταγενέστερα. Το κράτος ζητάει να είναι μέχρι 31/12/2004. Η Πρεσβεία ζητούσε μετά, αλλά είχε γράψει όμως ότι είχε εγγραφεί με αριθμό πρωτοκόλλου και είχε βάλει τη σφραγίδα και τη βεβαίωση ότι έχει έρθει το 2002, αλλά λόγω του ότι ήρθε παράνομα από τη θάλασσα, δεν ξέρουν τι έχει κάνει αυτό το παιδί, μπορεί να έχει κάνει έγκλημα, αναγκάζεται και περιμένει 2-3 χρόνια, μέχρι να βγει απόφαση από τη χώρα του, και παίρνει ένα διαβατήριο, αλλά έχει πάνω σφραγίδα που λέει ημερομηνία εγγραφής, αριθμό πρωτοκόλλου και το παίρνει μετά το 2004 όμως.

Β.ΠΑΠΑΣΤΕΡΓΙΟΥ: Με βάση ποια κατηγορία, με ποιο έγγραφο απ' όλα μπαίνουν στη διαδικασία οι άνθρωποι αυτοί;

ABDELWAHEB HADJI: Ότι έχουν πάρει διαβατήριο, ημερομηνία, πριν τις 31/12/2004.

Χ.ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ: Υπήρχε μία εγκύκλιος του Υπουργείου Εσωτερικών που πρόσθεσε ως δικαιολογητικό το διαβατήριο το οποίο εκδίδεται στην Ελλάδα. Δηλαδή, ή θα έχεις θεώρηση εισόδου στην Ελλάδα, ή θα έχεις διαβατήριο που έχει εκδοθεί στην Ελλάδα. Αλλά αυτό το πράγμα που λέτε, τι έχει γίνει: τα διαβατήρια που εκδόθηκαν στην Ελλάδα, τα αναγνώρισαν. Δεν αναγνώρισαν τέτοιες περιπτώσεις που λέτε, που το διαβατήριο εκδόθηκε μετά, αλλά η αίτηση είχε υποβληθεί πριν. Κανονικά οι Δήμοι δεν θα έπρεπε να παραλάβουν, για να μη στείλουν τους ανθρώπους αυτούς να αγοράσουν τα ένσημα, κακώς τα αγόρασανε.

Και εδώ, υπάρχει ένα ολόκληρο ζήτημα. Δηλαδή, μ' αυτές τις περιπτώσεις που απορρίπτεται το αίτημα τους, αυτοί έχουν πληρώσει 1.350 ευρώ και στο τέλος δεν παίρνουν την άδεια διαμονής. Η εντύπωση η δική μου είναι ότι σ' αυτό το πράγμα πίεςανε οι μετανάστες, η εντύπωση μου εμένα είναι κυρίως από την Αθήνα. Στην Αθήνα, ενώ και εμείς τους λέγαμε, και οι Δήμοι τους λέγανε, μη πηγαίνετε να αγοράσετε, γιατί πιθανά δεν θα νομιμοποιηθείτε, πήγαν και το αγόρασανε, γιατί ήταν η μόνη ελπίδα που είχαν για να αποκτήσουν έναν τίτλο διαμονής.

Α.ΝΑΤΙΩΤΗ: Ο Δήμος δεν διαβιβάζει τα ένσημα, την κατάσταση των ενσήμων; Γίνεται καταμέτρηση των ενσήμων από το ΙΚΑ και στη συνέχεια το ΙΚΑ λέει πόσα ένσημα λείπουν και να εξαγοραστούν αυτά που λείπουν, έτσι δεν είναι; δηλαδή, δεν το κάνει αυθαίρετα ο ίδιος ο υπάλληλος του

Δήμου, αλλά και ο αλλοδαπός. Δηλαδή, δεν επιμένει ο ίδιος, εφόσον γίνεται υπηρεσιακά από το ΙΚΑ η καταμέτρηση των ενσήμων. Αυτό ήθελα να ρωτήσω, πώς γίνεται στην πράξη, γιατί δεν γνωρίζω πολύ καλά.

Χ.ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ: Τώρα με τον καινούργιο νόμο, λέει ότι ο μετανάστης θα ξεκινάει από το ΙΚΑ, θα πηγαίνει στο ΙΚΑ, θα του δίνει μία κατάσταση με πόσα ένσημα έχει και θα πηγαίνει στο Δήμο και ο Δήμος θα διαβιβάζει στην Περιφέρεια. Αλλά με τη διαδικασία του προγράμματος νομιμοποίησης, ήταν διαφορετικά. Δηλαδή, πήγαινε ο μετανάστης στο Δήμο, ο Δήμος του έλεγε αν μπορεί ή δεν μπορεί να μπει στο πρόγραμμα νομιμοποίησης, και πήγαινε στο ΙΚΑ μετά. Στο ΙΚΑ πήγαινε με κάποια δικαιολογητικά και από κει και πέρα, αν το ΙΚΑ δεχόταν να αγοράσει τα 150 ένσημα, πήγαινε με τα 150 ένσημα στο Δήμο και έμπαινε στο πρόγραμμα νομιμοποίησης.

Αυτό το πράγμα, σε κάποιες περιπτώσεις, επειδή οι μετανάστες πιέζανε, το θέλανε να μπουν στο πρόγραμμα νομιμοποίησης, πιθανά και μη έχοντας δικαιολογητικά, πίεςανε να αγοράσουν.

Α.ΝΑΤΙΩΤΗ: Που ανανεώνανε για πρώτη φορά;

Χ.ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ: Που πήγαιναν να πάρουν πρώτη φορά άδεια διαμονής. Γι' αυτό το πράγμα που λέει ο φίλος από τα Χανιά, αυτό το πρόβλημα δημιουργήθηκε σ' αυτούς που ζητούσαν πρώτη φορά άδεια διαμονής και πήγαιναν, λέγοντας ότι έχουν διαβατήριο το οποίο έχει βγει στην Ελλάδα, ενώ δεν ήταν ακριβώς έτσι. Με αποτέλεσμα το ΙΚΑ να δεχτεί να αγοράσουν τα ένσημα, δεν το έκανε το ΙΚΑ για να μαζέψει τα χρήματα. Ο νόμος έγινε και για να μαζέψουν τα χρήματα, σε μεγάλο βαθμό ήταν εισπρακτικός ο νόμος, έτσι όπως έγινε. Αλλά ο υπάλληλος του ΙΚΑ δεν σκέφτεται ότι θα

πάρω εγώ το αίτημα, θα μου πληρώσει τα ένσημα, θα του δώσω εγώ τη βεβαίωση και μετά θα τον πετάξω απ' έξω. Δηλαδή, οι ίδιοι οι άνθρωποι θέλανε να μπουν στο πρόγραμμα νομιμοποίησης, γι' αυτό και πιέζανε να μπουν στο πρόγραμμα νομιμοποίησης και να αναγνωρίσει το ΙΚΑ τα 150 ένσημα, για να μπουν μετά. Αυτό πάντως είναι πρόβλημα, σίγουρα. Το είχαμε πει, τουλάχιστον προφορικά, ότι όταν μετά στο τέλος παίρνεις μία απόδειξη, θα πρέπει με έναν τρόπο να μπορείς να πάρεις πίσω τα χρήματα που έχεις δώσει.

Αλλά μετά λένε ότι αυτός ως παράνομος, η δημόσια υπηρεσία δεν συναλλάσσεται με παράνομους, γιατί θεωρητικά αν αυτός έπαιρνε μία άδεια διαμονής και ήταν νόμιμος, θα μπορούσε να πάει να ζητήσει στο ΙΚΑ και υπάρχουν τέτοιες περιπτώσεις, άνθρωποι που έχουν μία νομιμότητα διαμονής, πηγαίνουν στο ΙΚΑ, ή που τα κατέβαλαν από λάθος, και τους τα ξαναδίνει πίσω τα ένσημα και παίρνει το ποσό. Αλλά αυτό στον παράνομο, όταν βρίσκεται στην περίπτωση που δεν έχει άδεια διαμονής, δεν μπορεί να επιστραφεί το ποσό, γιατί λέει το ΙΚΑ δεν συναλλάσσομαι εγώ με σένα, είσαι παράνομος.

A.ΝΑΤΙΩΤΗ: Στο Δήμο όμως, που καταθέτει την αίτησή του, ο Δήμος δεν βλέπει ότι δεν υπάρχει διαβατήριο, δηλαδή ότι είναι παράνομος;

X.ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ: Ο πιο οργανωμένος Δήμος στην Αθήνα, ήταν ο Δήμος της Αθήνας. Πήγαιναν οι μετανάστες στο Δήμο της Αθήνας και ο Δήμος της Αθήνας δεν έπαιρνε τις αιτήσεις, δεν τις έπαιρνε τις αιτήσεις. Τους έλεγε, μη πάτε να νομιμοποιηθείτε παιδιά, δεν έχετε τις προϋποθέσεις.

A.ΝΑΤΙΩΤΗ: Πώς γίνεται να παραλάβεις μία αίτηση, η οποία εκ των πραγμάτων τίθεται εκτός, δεν εξετάζεται καν;

Χ.ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ: Τα πράγματα δεν είναι τόσο απλά.

ΟΙΚΟΝΟΜΗ ΗΛΙΑ: Δεν είναι ο Δήμος η αρχή που δίνει την άδεια, οπότε σωστά πράττει ο Δήμος και δέχεται τις αιτήσεις.

Χ.ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ: Ο Βασίλης εδώ, μπορεί να αγωνιζόταν – δεν το έκανε – αλλά υπήρχαν δικηγόροι που κάποιοι από καλή πρόθεση, κάποιοι για να πάρουν κάποια χρήματα, υπήρχαν πολλοί δικηγόροι, άλλοι, λίγοι, από καλή πρόθεση, θεωρώντας ότι αν παραληφθεί το αίτημα, μετά θα έχουν τη δυνατότητα να προσφύγουν δικαστικά και πιθανά να πετύχουν κάτι, και άλλοι απλά και μόνο για να μπορέσουν να έχουν πελάτες τους μετανάστες, που πέρασαν για να παραλάβουν οι Δήμοι, ακόμα και αιτήσεις οι οποίες ήταν προδήλως αβάσιμες, χωρίς καμία προϋπόθεση, παρά μονάχα την εξαγορά των ενσήμων.

Α.ΝΑΤΙΩΤΗ: Δηλαδή, και από τις δύο πλευρές, και κυρίως η δημόσια διοίκηση είναι αυτή που θα πρέπει να προστατεύσει το μετανάστη και όχι ο δικηγόρος.

Χ.ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ: Δεν διαφωνώ σ' αυτό, αλλά ξέρετε, είναι πολύ πιο...

Α.ΝΑΤΙΩΤΗ: Που κάνει ένα ελεύθερο επάγγελμα και πιθανόν θέλει να κερδίζει χρήματα μ' αυτό τον τρόπο.

Χ.ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ: Είναι λίγο πιο σύνθετο το πρόβλημα. Το ζήτημα είναι το εξής: υπάρχει π.χ. ένας ενδιαφερόμενος Έλληνας ή μετανάστης, που θέλει να υποβάλει μία αίτηση. Εδώ, με βάση τις διατάξεις που έχουμε, λέει μέσα κάποιος κώδικας διοικητικής διαδικασίας που πρέπει να ακολουθεί η δημόσια διοίκηση, ότι κάθε αίτηση παραλαμβάνεται. Κάθε αίτηση! Ωραία; Οι διατάξεις του μεταναστευτικού νόμου, με βάση κάποια ερμηνεία λένε, οι προδήλως αβάσιμες αιτήσεις, όπως λέει ο Βασίλης, δεν παραλαμβάνονται.

Και αυτό έχει ένα πρόβλημα μεγάλο, γιατί μπορεί κατόπιν να έρθει μία ρύθμιση, ή μπορεί η διοίκηση εκείνη την ώρα να θεωρεί ότι ο μετανάστης δεν έχει δίκιο, η Περιφέρεια όμως που θα εξετάσει το φάκελο ή το Υπουργείο Εσωτερικών αργότερα, μπορεί να βγάλει μια ρύθμιση και να πει ότι ο φάκελος είναι εντάξει, μια χαρά. Το αίτημα πρέπει να το παραλάβεις και να του δώσεις την άδεια.

Από τη μία μεριά θα πρέπει να διασφαλιστεί ως ένα βαθμό η δυνατότητα του ενδιαφερομένου να καταθέτει αίτημα, από την άλλη μεριά, αν αυτό το πράγμα γίνει όπως έγινε τώρα, μπορεί να βρεθεί ο άνθρωπος στην πολύ δυσμενή θέση, να έχει κάνει ένα αίτημα, να έχει πιστέψει ότι θα μπορέσει να ολοκληρώσει κάτι και να έχει πληρώσει 1.300 ευρώ ή πόσο, και να πάρει ένα όχι.

Α.ΝΑΤΙΩΤΗ: Να πάρει ένα όχι και το χειρότερο είναι να μη μπορεί να πάρει και τα χρήματα.

Β.ΠΑΠΑΣΤΕΡΓΙΟΥ: Στην περίπτωση που περιγράφει ο Αμπντούλ, τουλάχιστον υπήρχε κάποια βάση, δηλαδή υπήρχε μία διάταξη που θα μπορούσε να έχει ερμηνευτεί με έναν άλφα τρόπο και οι άνθρωποι αυτοί, που είχαν το ζήτημα το συγκεκριμένο του διαβατηρίου, να μπουκ στη διαδικασία αυτή. Αυτό το οποίο περιέγραψε ο Χάρης, προηγουμένως, ήταν ένα φαινόμενο το οποίο πράγματι παρατηρήθηκε μαζικά στο Δήμο Αθηναίων, τις τελευταίες μέρες του Σεπτεμβρίου νομίζω, όπου πράγματι, το μόνο το οποίο κατέθεταν οι άνθρωποι αυτοί δεν ήταν ένας ισχυρισμός ότι εγώ παρέλαβα διαβατήριο στο ελληνικό έδαφος, αλλά αυτό ήταν μεταγενέστερο ή υπήρχε αδυναμία, δίνανε απλά τα ένσημα.

Και ο λόγος δεν ήταν μόνο το εμπόριο ελπίδας, άρα εδώ μπαίνει ένα

ζήτημα του αν υπάρχει ευθύνη και της διοίκησης, που εγώ θεωρώ ότι υπάρχει. Είναι ότι ο Δήμος αφ' ενός παραλάμβανε, πράγμα το οποίο αναφέρεται σε μία κατάσταση που πράγματι έτσι ήταν, ήταν προδήλως αβάσιμη, δεν υπήρχε κανένας λόγος, κανένας τρόπος, κανένας ισχυρισμός με τον οποίο θα μπορούσε να θεμελιωθεί το δικαίωμα, όπως θα μπορούσε να υπάρχει στην περίπτωση που περιέγραψε ο Αμπντούλ πιο πριν. Και από την άλλη μεριά βεβαίως, ήταν και η τελευταία δικλείδα η οποία υπήρχε για τους ίδιους τους μετανάστες.

Δηλαδή εγώ ξέρω περιπτώσεις ανθρώπων που εν πλήρει συνειδήσει ότι αυτό το πράγμα δεν τους διασφαλίζει τίποτα, δίνανε τα χρήματα αυτά, ξέροντας ότι και το ποσό αυτό δεν πρόκειται να επιστραφεί ποτέ, προκειμένου σε έναν μελλοντικό νόμο το 2008 ή το 2009, να θεωρηθεί ότι αυτό είναι ένα αποδεικτικό παραμονής στη χώρα για το 2007. Και ήταν και αυτό ένα εμπόριο ελπίδας. Αυτό βεβαίως, το προκαλεί πάλι ένα σύστημα το οποίο δεν είναι ανοιχτό καθόλου σε μία διαδικασία νομιμοποίησης. Δίνεις 1.300 ευρώ, που είναι ένα σοβαρό ποσό, προκειμένου απλά να πιστοποιήσεις την παρουσία σου στη χώρα. Αυτή ήταν η ουσία τότε.

Εν πάση περιπτώσει, θέλω να πω και άλλα σε σχέση με την κουβέντα, αλλά αν θέλει κάποιος να τοποθετηθεί...

Χ.ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ: Δηλαδή, πολλές φορές οι άνθρωποι βρίσκονται σε εξαιρετική αμηχανία, και οι μετανάστες και η διοίκηση. Στο Δήμο της Αθήνας, που καταγγέλθηκε γιατί έπαιρνε τώρα, με την τελευταία νομιμοποίηση τις αιτήσεις, ενώ με την προηγούμενη, με τον 3386 ο Δήμος της Αθήνας δεν έπαιρνε. Ήθελα να πω, πήγαιναν στο Δήμο της Αθήνας, ο Δήμος της Αθήνας δεν το δεχόταν και πήγαιναν σε άλλο Δήμο. Πήγαιναν σε

Δήμο Ζωγράφου, γιατί εν τω μεταξύ οι Δήμοι δεν έχουν αναπτύξει μία μεγάλη τεχνογνωσία, ο μικρότερος Δήμος είναι πάντα πιο εύκολος, πιο ευεπίφορος στο να δεχτεί ένα πράγμα, γιατί μπορεί να ξέρεις τον υπάλληλο, γιατί, γιατί. Δεν τους έπαιρνε ο Δήμος της Αθήνας, πήγαιναν σε κάποιο άλλο Δήμο και το καταθέτανε.

Στην τελευταία διαδικασία, ο Δήμος της Αθήνας, με βάση μια εγκύκλιο που είχε βγάλει το Υπουργείο Εσωτερικών, δεχόταν όλα τα αιτήματα, όπως λέει ο Βασίλης. Εκεί υπήρχε η αντίδραση από κάποιους άλλους, γιατί τα δέχεται κλπ. Αλλά δεν ήταν τόσο απλό. Δηλαδή ο Δήμος της Αθήνας πανικοβαλλόταν, έβλεπε 500 Μπαγκλαντεσιανούς απ' έξω, έπαιζε και ρόλο η κοινότητα. Δηλαδή κινητοποιούνταν η κοινότητα, έβγαине μία φήμη ότι δέχονται έτσι. Πλακωνανε 500 άνθρωποι απ' έξω, ο Δήμος μάλιστα πολλές φορές ζητούσε τη μεσολάβηση του Συνηγόρου του Πολίτη, για να μεσολαβήσει στο Φόρουμ, να βρει έναν Μπαγκλαντεσιανό μεταφραστή να τους εξηγήσει τι γίνεται, ότι δεν πρόκειται να πάρετε άδειες παιδιά. Δηλαδή, είναι μία εξαιρετική αμηχανία σε όλα, δεν είναι πολύ απλό το ζήτημα.

ABDELWAHEB HADJI: Δεν μου απάντησες, θα έχουν όμως στο μέλλον; Δικαιολογεί αυτό;

Χ.ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ: Όχι, δεν δικαιολογεί.

ΛΙΛΙΑΝΑ ΣΑΛΙΕΙ: Να συμπληρώσω κάτι σχετικά μ' αυτό και τελειώνω. Η σχέση του Δήμου με τους μετανάστες είναι ότι όταν πάμε και προσπαθούμε, σε τοπικό επίπεδο, δεν μιλάω Περιφέρεια αλλά Τοπικής Αυτοδιοίκησης, αυτοί επικαλούνται όλη την ώρα ότι δεν έχουμε εμείς την ευθύνη, την ευθύνη την έχουν αυτοί που χαράξανε αυτή τη νομοθεσία. Και

έχουν πολύ δίκιο σ' αυτό.

Από κει και πέρα, γίνεται δυσκολότερο ή ευκολότερο, ανάλογα με το πόσο εκπαιδευμένοι είναι οι υπάλληλοι που δουλεύουν εκεί. Αν δεν γνωρίζουν, προστίθεται επιπλέον.

Α.ΝΑΤΙΩΤΗ: Δεν είναι θέμα ατομικό του κάθε υπαλλήλου, δεν πιστεύω δηλαδή ότι έχει να κάνει με τον κάθε υπάλληλο, έτσι δεν είναι;

ΛΙΑΝΑ ΣΑΛΙΕΙ: Μπορεί να το κάνει πιο εύκολο ή πιο δύσκολο ακόμα.

ΦΡΕΝΤΥ ΜΟΥΑΜΠΑ: Ίσως να άργησα γιατί ήμουν σε άλλη ενότητα, ίσως να αναφερθώ πάνω σε κάποια πράγματα που έχουν λεχθεί πριν από μένα. Εγώ δυσκολεύομαι να κατανοήσω ορισμένα πράγματα που συμβαίνουν σ' αυτή τη χώρα. Σήμερα κλείνουμε τα 11 χρόνια από τότε που ξεκίνησε η διαδικασία της νομιμοποίησης στην Ελλάδα και δυστυχώς, ακόμα είμαστε στη νομιμοποίηση και δεν ξέρουμε πότε θα ολοκληρωθεί. Από τη μία είμαι και στην άλλη ενότητα, που μιλάνε για την κοινωνική ένταξη, και δεν ξέρω πώς κατανοούμε και πώς θα φτάσουμε στην κοινωνική ένταξη, τη στιγμή που μετά από 11 χρόνια δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμα η διαδικασία της νομιμοποίησης.

Ένα πράγμα είναι αλήθεια, ότι η Ελλάδα με τη φιλοσοφία όπως ήταν τα πράγματα, ήθελαν η κατάσταση να είναι όπως ήταν πριν το 1998 που ο μετανάστης τότε ήταν ένας κακομοίρης, ταλαιπωρημένος, ας τον έχεις εκεί στη γωνία να τον βοηθήσεις κλπ. Και η διαδικασία της νομιμοποίησης στην Ελλάδα, δεν ξεκίνησε επειδή ήθελε το ελληνικό κράτος να νομιμοποιήσει τους μετανάστες. Πρέπει η αλήθεια να λέγεται. Υποχρεώθηκε από την Ε.Ε., αν θυμάμαι καλά το 1998 που κηρύχθηκε Παγκόσμια Ημέρα Μετανάστευσης, υποχρεώθηκε η Ελλάδα να ψηφίσει, μέχρι τότε δεν είχε

καν μεταναστευτικό νόμο στη νομοθεσία. Και έτσι, φαίνεται μέχρι και σήμερα, δεν δείχνει το ελληνικό κράτος διατεθειμένο να έχει ένα νομοθετικό πλαίσιο ξεκάθαρο σε ό,τι αφορά τη μεταναστευτική πολιτική. Φαίνεται και μέσα σε δέκα χρόνια έχουν ψηφίσει τρεις νόμους, οι οποίοι δεν μπορούν να λύσουν το πρόβλημα.

Όταν ψηφίζεις ένα νόμο και λες θέλω να νομιμοποιήσω τους μετανάστες και ζητάς δικαιολογητικά τα οποία οι μετανάστες δεν μπορούν να τα αποδείξουν για να μπορέσουν να μπουν στη διαδικασία, τι νομιμοποίηση κάνεις; Από κει και πέρα, όλα τα άλλα θέματα που φέρνει δεξιά αριστερά, τα ένσημα κι αυτά, δείχνουν ότι υπάρχει μία ξενοφοβία την οποία δεν θέλει μεν να την παρουσιάσει για να μην πουν ότι η Ελλάδα έχει ξενοφοβία, και θέτει κάποιες λεπτομέρειες, οι οποίες βάζουν τους μετανάστες σε δύσκολη θέση.

Αυτό φαίνεται από το ότι σήμερα νομιμοποιούνται οι μετανάστες, αύριο απονομιμοποιούνται. Βλέπεις ότι σε όλη τη νομοθεσία η φιλοσοφία του νομοθέτη εκφράζει μια προσωρινότητα, θέλει να δώσει στο μετανάστη να καταλάβει ότι ό,τι γίνεται εδώ, είναι προσωρινό. Να μην έχεις στο μυαλό σου ότι θα καθίσεις εδώ πέρα, να βάλεις τις ρίζες σου, να έχεις οράματα σ' αυτή τη χώρα, πρέπει να ξέρεις ότι κάποια στιγμή θα σηκωθείς και θα φύγεις. Αυτό φαίνεται. Και δεν λύνεται αυτό το θέμα.

Πρέπει κατά κάποιο τρόπο από το Συνήγορο του Πολίτη, να γίνει μία σοβαρή συζήτηση και με την πολιτεία, να ξέρουμε κι εμείς οι μετανάστες πού θα καταλήξει αυτό το πράγμα. Θα νομιμοποιηθούν οι μετανάστες, ή θα είναι στον αέρα και κάθε χρόνο και κάθε λίγο και λιγάκι να λέμε για τη νομιμοποίηση, να λέμε τι θα γίνει με τη νομιμοποίηση, τι θα γίνει με τα

ένσημα, πόσα ένσημα θα πρέπει να έχει ο μετανάστης για να γίνει η ανανέωση της άδειας παραμονής και να είμαστε σ' αυτό το φαύλο κύκλο καθημερινά, να μιλάμε για τα ίδια και για τα ίδια.

Πρέπει να θέσει, αν θέλει η πολιτεία, τέλος σ' αυτό. Γιατί και η ίδια η πολιτεία έχει κουραστεί και οι μετανάστες έχουν κουραστεί. Δεν πάει άλλο αυτή η κατάσταση. Εδώ υπάρχουν κάποιες λύσεις που έρχονται μέσω δικαίων της Ε.Ε., τις οποίες πάλι η κυβέρνηση δεν δείχνει διατεθειμένη να εφαρμόσει αυτές τις οδηγίες. Πάει, ψηφίζει, συμφωνεί με την οδηγία για τους επί μακρόν διαμένοντες και αρχίζουν πώς θα μετρήσουν τα χρόνια για τους μετανάστες που θα έχουν δικαίωμα σ' αυτή τη διαδικασία. Να ξεκινήσουμε από το 2006; Να ξεκινήσουμε από το 1998 που ξεκίνησε με πράσινη κάρτα; Και καταλήξανε στην ημερομηνία που υπογράψανε, το 2003.

Ψηφίστηκε το π.δ. και πάει λέγοντας, σήμερα έχουν περάσει έξι χρόνια και αυτό είναι στο ψυγείο και ακόμα ψαχνόμαστε για την ελληνική γλώσσα, ιστορία, τι θα γίνει, πού και πώς. Όλα αυτά δείχνουν ότι δεν υπάρχει διάθεση για να λυθεί αυτό. Γιατί εμείς νομίζουμε ότι το μόνο που μπορεί να δώσει λύση είναι αυτή η άδεια, για να βάλει τέλος στην ταλαιπωρία του μετανάστη, να έχει μία άδεια, να μη ζει με άγχος, να μη ξέρει πώς θα ξημερώσει η αυριανή μέρα, θα έχει άδεια παραμονής, δεν θα έχει, θα απελαθεί, δεν θα απελαθεί; Δηλαδή, πρέπει κάτι να γίνει σ' αυτό το θέμα.

Εμείς επιμένουμε, πρέπει να υπάρξει είτε με την άδεια την παλιά, τη λεγόμενη «αορίστου χρόνου», ή να δίνεται αυτή η άδεια, τουλάχιστον στους μετανάστες που τη δικαιούνται χωρίς προϋπόθεση, να είναι όπως ζητάνε τα

9 χρόνια, όταν έχεις ζήσει 9 χρόνια στην Ελλάδα ο μετανάστης, να ζητήσει αυτή την άδεια, χωρίς να υπάρξει γραφειοκρατία και διαδικασίες που απαιτούνται για να δυσκολευτούν οι μετανάστες να φτάσουν στη συγκεκριμένη άδεια. Και οι επί μακρόν διαμένοντες, να επιταχύνονται οι προϋποθέσεις, να βάλουν τέλος και με τη γλώσσα κλπ. να δοθεί αυτή η άδεια να μπορέσει και ο μετανάστης να αποκτήσει οράματα σ' αυτή τη χώρα. Να μην είναι στον αέρα και στην κατάσταση που ζει. Δυστυχώς, υπάρχουν ορισμένοι που είναι εδώ και 30 χρόνια και ακόμα είναι στον αέρα και δεν ξέρουν τι θα γίνει αύριο και μεθαύριο. Ευχαριστώ.

ΟΙΚΟΝΟΜΗ ΗΛΙΑ: Ξέχασα να πω κάτι πριν, αν μπορώ να το πω τώρα. Πάλι αφορά την εργασία, βασικά η μεγάλη κατηγορία είναι γυναίκα μετανάστρια οικιακή βοηθός, όπου πάλι είναι ένας τομέας που δεν προσπαθεί η κυβέρνηση να βάλει κάποια τάξη. Έχω την αίσθηση – δεν ξέρω αν κάνω λάθος – αλλά θεωρείται τεκμήριο στη φορολογική δήλωση το να έχει κάποιος οικιακή βοηθό, ενώ είναι κάτι που πάρα πολλές οικογένειες έχουν μια γυναίκα για 4 ώρες την εβδομάδα ή μία μέρα. Και το οποίο αποτελεί ένα αντικίνητρο στο να δηλώσει κανείς ότι πραγματικά απασχολεί κάποια γυναίκα, για μια μέρα την εβδομάδα, κάτι τέτοιο.

Οπότε, και σ' αυτό το θέμα θα πρέπει να υπάρξει κάποια λύση, την οποία πρέπει να τη ζητήσουμε κι εμείς, μία νομοθετική ρύθμιση, ώστε να είναι πιο εύκολο και για τον εργοδότη, ο οποίος είναι ο μέσος Έλληνας – ακούω σε πολλά σπίτια, όλο και κάποια οικιακή βοηθό έχουν, ή θα είναι για κάποιο σίδερο, ή θα είναι για 2-3 μέρες – οπότε να είναι πιο εύκολο και για τον εργοδότη να δηλώσει την απασχολούμενη και η εργαζόμενη να δηλώσει τις μέρες τις οποίες εργάζεται κανονικά και να υπάρχει και κάποια συλλογική σύμβαση. Η συλλογική σύμβαση φαντάζομαι υπάρχει, όπως

υπάρχουν και οι υπόλοιπες συλλογικές συμβάσεις, ότι ο κατώτατος μηνιαίος μισθός είναι 600 ευρώ και η ασφάλεια είναι άλλα 200 ευρώ, να υπάρχει κάτι αντίστοιχο, το οποίο να απευθύνεται σ' αυτό το πρόβλημα. Η σύμβαση πρέπει να αναφέρεται σε ώρες πλέον, δηλαδή ότι το ελάχιστο ανά ώρα είναι τόσο, από το οποίο το 20% είναι εισφορά του εργοδότη στο ασφαλιστρο και ένα 10% της οικιακής βοηθού, της μετανάστριας, το οποίο θα το πληρώνει η ίδια στην αυτασφάλιση, όπως δηλώνεται ελεύθερος επαγγελματίας, με έδρα το σπίτι της, ώστε να υπάρχει μία τάξη γι' αυτή την τόσο μεγάλη κατηγορία η οποία έτσι όπως είναι η διαδικασία τώρα, κάπου παίρνουν την άδεια από τον άντρα τους, ή πάλι με διαδικασίες πληρωμής ενσήμων κλπ. ενώ εργάζεται.

Η εργασία στο σπίτι είναι μία κανονική εργασία όπως οι άλλες και θα έπρεπε και σ' αυτόν τον τομέα να μπει μία σοβαρή τάξη και σε επίπεδο νομοθετικό και σε επίπεδο ενημερωτικό. Δηλαδή, όλες οι μετανάστριες γυναίκες να ξέρουν τα δικαιώματά τους, πράγμα στο οποίο μπορούμε να κάνουμε κι εμείς κάποια πράγματα ως Σύλλογος, αλλά πρέπει να πείσουμε και την κυβέρνηση να ασφαλιστεί και να έχει δικαιώματα εργασιακά και αυτή η τόσο μεγάλη ομάδα.

Χ.ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ: Σε σχέση με αυτά που ακούστηκαν και σε σχέση και με 2-3 πράγματα που δεν είπα, ένα ζήτημα είναι για την άδεια παραμονής για εργασία.

Εγώ δεν νομίζω ότι αυτή τη στιγμή μπορεί να νοηθεί άδεια παραμονής για εργασία, χωρίς προϋπόθεση τη μέτρηση των ενσήμων. Δηλαδή, εμείς έχουμε πει στην άδεια εργασίας να μη ζητείται προϋπόθεση σύμβασης εργασίας, γιατί αυτό είναι δύσκολο και βάζει τους μετανάστες σε

μία περίεργη διαδικασία, που συνήθως δεν ανταποκρίνεται η ελληνική επιχείρηση σ' αυτή, ιδίως όταν αφορά απασχόληση σε εποχιακές δραστηριότητες, όπως είναι εστιατόρια, ξενοδοχεία κλπ. Αλλά χωρίς ένσημα δεν γίνεται. Μπορούμε να συζητήσουμε για τον αριθμό των ενσήμων, αλλά δεν νομίζω ότι είναι εύλογο ένα αίτημα άδειας παραμονής για εργασία, χωρίς ένσημα.

Δηλαδή, κάθε άδεια εργασίας εξετάζει μία προϋπόθεση, αν ο σκοπός για τον οποίο ζήτησες την άδεια, εκπληρώθηκε το προηγούμενο διάστημα. Ο φοιτητής αν σπούδασε, ο εργαζόμενος αν δούλεψε, αυτός που έχει μία επιχείρηση αν δούλεψε στην επιχείρηση κ.ο.κ.

Αυτό που συζητούσαμε χθες και έχει σημασία, είναι και πρόταση δική μας και το έλεγα και προς τον Πέτρο που έχει υπόψη σαν φορέας επιστημονικός, συμβουλευτικός της ΓΣΕΕ, ότι τα ένσημα των καταγγελιών ουσιαστικά δεν επιμετρούνται αυτή τη στιγμή στα ένσημα τα οποία ο ενδιαφερόμενος ζητάει από τη διοίκηση να μετρηθούν για να ανανεώσει την άδεια εργασίας. Δηλαδή, τα ένσημα της καταγγελίας αποκτούν μία πραγματική υπόσταση μόνο όταν τελεσιδικήσει η διαδικασία. Αυτό σημαίνει πρωτοβάθμια επιτροπή του ΙΚΑ, δευτεροβάθμια επιτροπή του ΙΚΑ, δικαστήριο, αν ο εργοδότης συνεχώς προσφεύγει κατά της προηγούμενης απόφασης.

Το αποτέλεσμα είναι, υπάρχουν περιπτώσεις σημαντικές ανθρώπων που ζητάνε τα ένσημα, δεν έχουν άλλο τρόπο, είναι ένας που έχει 150 ένσημα από το Σιμόπουλο. Κάνει καταγγελία. Το ΙΚΑ μέχρι να εξετάσει την καταγγελία και να ολοκληρώσει τη διαδικασία, θα περάσουν 5-6 χρόνια, οπότε τότε το ΙΚΑ θα τα θεωρήσει ένσημα και τότε η διοίκηση θα

τα θεωρήσει ένσημα. Αντίθετα, αν ο νόμος προέβλεπε ότι τα ένσημα της καταγγελίας, από τη στιγμή που η πρωτοβάθμια επιτροπή του ΙΚΑ που μπορεί να συνεδριάσει σχετικά σύντομα, επιμετρούνται ως ένσημα εκείνη τη στιγμή, άσχετα με το τι θα γίνει στο δικαστήριο – αν το δικαστήριο τελικά δικαιώσει τον εργοδότη, ως ανακληθεί η άδεια παραμονής – αυτό θα ήταν και ένα κίνητρο για τον εργαζόμενο ο οποίος δουλεύει και ο εργοδότης δεν του κολλάει τα ένσημα, να καταφύγει στην καταγγελία.

Η πρόταση είναι ότι τα ένσημα ως ένσημα για την άδεια εργασίας, θα μετρούνται και τα ένσημα της καταγγελίας, αφ' ης στιγμής υπάρχει πρωτοβάθμια απόφαση του ΙΚΑ που γίνεται σε σύντομο χρονικό διάστημα.

Σε ό,τι αφορά τα θέματα, γιατί έβαλε ο φίλος από τη Θεσσαλονίκη το ζήτημα ότι δεν είναι θέμα επίκαιρο αυτή τη στιγμή οι μεγαλύτερης διάρκειας άδειες παραμονής, είτε η επί μακρόν, είτε η αορίστου άδεια διαμονής, ζήτημα αυτή τη στιγμή είναι η ιθαγένεια. Πρέπει να έχουμε υπόψη ότι τα πάντα μπορούν να αλλάξουν, το πιο δύσκολο να αλλάξει στη χώρα αυτή είναι το δίκαιο ιθαγένειας, αυτό θα αλλάξει πάντα τελευταίο.

Μου έλεγε χθες ο Μοαβία για περιπτώσεις προβλημάτων, μία πολύ συγκινητική ιστορία, άνθρωπος ο οποίος είχε 35 χρόνια στην Ελλάδα, βρήκε κάποιο δικηγόρο ο οποίος του υποσχέθηκε ότι θα κάνει αίτηση για ιθαγένεια, γιατί έχεις δικαίωμα να ζητήσεις ιθαγένεια, όχι να πάρεις ιθαγένεια, μετά τα 10 χρόνια συνεχούς νόμιμης διαμονής στην Ελλάδα. Έδωσε αυτή η οικογένεια 9.000 ευρώ στο δικηγόρο, ο δικηγόρος ουδέποτε κατέθεσε αίτηση.

Το αποτέλεσμα είναι ότι αυτοί, μετά 35 χρόνια, επειδή νομίζανε ότι αν καταθέσουν αίτηση για ιθαγένεια θα τελειώσει η διαδικασία της άδειας

διαμονής τους, βρέθηκαν χωρίς άδεια διαμονής. Καλά και να κάνετε και να ζητήσετε την αλλαγή του δικαίου ιθαγένειας στην Ελλάδα, να γίνει πιο προοδευτικό, να πλησιάσει τα ευρωπαϊκά δίκαια ιθαγένειας κλπ. Ωστόσο, άμεσος στόχος είναι οι μακροχρόνιες άδειες διαμονής. Δεν βγαίνουν, μπορεί να ξεκινήσετε μία καμπάνια «αντιρατσισμός από την κούνια». Αν η δεύτερη γενιά με το που ενηλικιώνεται δεν έχει, είτε νόμιμη είναι είτε παράνομη, μακράς διάρκειας άδεια διαμονής, όση καμπάνια και να κάνετε, τα παιδιά θα είναι ξεκρέμαστα. Και η καμπάνια δεν θα λύσει το πρόβλημα των παιδιών.

Δηλαδή, οι μεγάλης διάρκειας άδειες παραμονής λύνουν προβλήματα. Οι καμπάνιες δουλεύουν για πολλά χρόνια, αλλάζουν συνειδήσεις πιθανά και κάποτε μπορεί να τελεσφορήσουν, αλλά τα αιτήματα πρέπει να λύνουν και προβλήματα τώρα. Θέλω να φτάσω στο συμπέρασμα ότι είναι πολύ σημαντικό, όλοι το αναφέρουμε άλλωστε, με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, ιδίως οι άνθρωποι που το σχέδιο ζωής τους είναι στην Ελλάδα, να καταλήγουν σε μακροχρόνιες άδειες διαμονής και ταυτόχρονα να ζητάνε οι μετανάστες ή αυτοί που έχουν μία διαφορετική αντίληψη για το πώς θα πρέπει να είναι τα πολιτικά δικαιώματα σ' αυτή τη χώρα, αλλαγή του δικαίου ιθαγένειας. Αλλά μη σταματήσετε να ζητάτε μεγαλύτερης διάρκειας άδειες διαμονής, αυτό λύνει αυτή τη στιγμή το πρόβλημα.

Β.ΠΑΠΑΣΤΕΡΓΙΟΥ: Να ξεκινήσω από κάτι πολύ γενικό. Είναι προφανές ότι το σύστημα δεν λειτουργεί, είναι προφανές ότι το σύστημα έχει αποτύχει. Αν ξεκινήσεις απ' αυτή τη διαπίστωση, πρέπει να σκεφτείς και να πάρεις υπόψη σου, διατυπώνοντας προτάσεις, γιατί αυτό είναι το βασικό ζητούμενο, άλλου τύπου συστήματα σε χώρες οι οποίες έχουν παρεμφερείς

με την Ελλάδα κοινωνικοπολιτικές συνθήκες, στις οποίες το σύστημα να έχει αποδώσει καλύτερα.

Η Λιλιάνα προηγουμένως ανέφερε παραδείγματα, κι εμείς τα ακούμε, στην Ιταλία ή σε άλλες χώρες, που πράγματι η απόκτηση αδειών παραμονής και μακράς διάρκειας και αόριστης διάρκειας, και οι αιτήσεις για την ιθαγένεια, υπήρξαν πιο γρήγορες και δεν υπήρξαν και τόσο βασανιστικές, όπως ήταν γενικά όλη η συνθήκη στην Ελλάδα. Επίσης, πρέπει να πω ότι αυτές οι χώρες δεν πάθανε και τίποτα που κάνανε τα πράγματα ευκολότερα, θα έλεγα μάλιστα ότι σε μεγάλο βαθμό το μοντέλο της ενσωμάτωσης εκεί λειτούργησε - δεν μπαίνω στην κουβέντα τη θεωρητική γι' αυτό το ζήτημα – πολύ καλύτερα. Και νομίζω ότι και οι κοινωνίες με έναν τρόπο πιο ομαλό έχουν μπει στη διαδικασία αυτή της συμβίωσης με το μεταναστευτικό πληθυσμό.

Αρα λοιπόν, θα έλεγα, επειδή το κοινωνικό όχημα που θα θέσει τα ζητήματα των αλλαγών θα είμαστε και εμείς οι Έλληνες που έχουμε μία σχέση με το ζήτημα αυτό, αλλά κυρίως θα είναι οι κοινότητες των μεταναστών, να μπούμε σε μία λίγο σοβαρή εξέταση του πώς αυτές οι χώρες της Δυτικής Ευρώπης αντιμετώπισανε διοικητικά, με ποιες υπηρεσίες, με ποιο τρόπο, με ποιους νόμους, με ποιες διατάξεις, τα ζητήματα αυτά, και πώς μπόρεσαν να τα λύσουν με έναν τρόπο αρκετά καλύτερο και λιγότερο βασανιστικό και ανορθολογικό απ' ό,τι δεν το έλυσε η Ελλάδα. Γιατί είναι σαφές ότι δεν το έχει λύσει μέχρι τώρα.

Μπαίνοντας στο ζήτημα των προτάσεων αυτών καθ'αυτών σε σχέση με τα όσα ακούστηκαν εδώ, για το θέμα των ενσήμων π.χ., εγώ δέχομαι αυτό το οποίο λέει και ο Χάρης, ότι προφανώς πρέπει να υπάρχουν κάποιες

προϋποθέσεις. Δεν μπορείς να δεχτείς ότι κάποιος ανανεώνει την άδεια για εξαρτημένη εργασία, μη εργαζόμενος επί κάποιο χρονικό διάστημα. Από την άλλη μεριά θεωρώ – και αυτό είναι η κεντρική μου ιδέα γύρω απ’ αυτά τα πράγματα – ότι όσο ο νόμος έχει μία σειρά από υποχρεώσεις που τις θέτει στο μεταναστευτικό πληθυσμό, και μάλιστα είναι και πολύ αυστηρός στις απαιτήσεις του αυτές, έτσι είναι λογικό και ο μεταναστευτικός πληθυσμός να έχει απαιτήσεις από τη Διοίκηση.

Δηλαδή, δεν μπορείς να μην έχεις την αξίωση ένα κράτος να υλοποιεί τους νόμους σε σχέση με το ζήτημα ανασφάλιστη εργασία, με το να μη δημιουργεί αυτό το πράγμα υποχρεώσεις για τη διοίκηση, για την καταγραφή των συμβάσεων εργασίας που υπάρχουν. Άρα λοιπόν, με βάση το σκεπτικό αυτό, εγώ θα έλεγα ότι θα πρέπει προφανώς τα κριτήρια, αφού δεχόμαστε ότι η κατάσταση στην αγορά εργασίας είναι σε πάρα πολύ μεγάλο βαθμό αρρυθμιστή και σε πολύ μεγάλο βαθμό εντάσσεται σ’ αυτό το οποίο γενικά λέμε παραοικονομία, μαύρη εργασία κλπ., προφανώς πρέπει τα κριτήρια να είναι λιγότερο αυστηρά απ’ ό,τι είναι τώρα. Δηλαδή, πρακτικά ο νόμος έχει δείξει ότι δεν δουλεύουν με τα 150 και τα 200 ένσημα, άνθρωποι οι οποίοι ξέρουμε ότι δουλεύουν στην πραγματικότητα με τον τρόπο αυτό δεν μπορούν να ανανεώσουν, και αυτό είναι μία πραγματικότητα που είναι αμείλικτη.

Πώς θα το προτείνουμε αυτό το πράγμα, ποιες είναι οι ρυθμίσεις οι οποίες σήμερα μπορούν να προταθούν; Κατά τη γνώμη μου είναι, πέραν ενός συνεχούς αιτήματος να βελτιώνονται οι διαδικασίες ελέγχου, να καταγράφονται οι συμβάσεις εργασίας, να μηχανογραφηθεί το σύστημα και να ξέρουμε ποιος δουλεύει, πού δουλεύει και τι ακριβώς κάνει, η γνώμη μου είναι ότι τα κριτήρια θα πρέπει να γίνουν κάπως πιο ελαστικά σίγουρα. Και

η ανανέωση της άδειας για εξαρτημένη εργασία να γίνεται είτε με προσκόμιση ενεργού συμβάσεως εργασίας, που αυτό το πράγμα νομίζω ότι υλοποιεί και την αρχική φιλοσοφία του συστήματος, ότι όποιος δουλεύει, ακόμα και αν βρήκε δουλειά πριν από ένα μήνα, να μπορεί να ανανεώσει αφού τώρα βρήκε δουλειά. Αλλά και τα κριτήρια για τα ένσημα να είναι χαμηλότερα.

Δηλαδή, εμείς έχουμε μία άποψη ότι όπως ακριβώς βγάζεις με 50 ένσημα βιβλιάριο υγείας, ο Έλληνας εργαζόμενος αυτό κάνει, να μπορεί με τον ίδιο τρόπο, με αυτά τα ένσημα, να γίνει η ανανέωση της άδειας εργασίας. Και βεβαίως, αν τυχόν έχεις χάσει την άδεια εργασίας, αν έχεις απολυθεί ή αν έχεις παραιτηθεί σχετικά πρόσφατα, με τη σχετική βεβαίωση του ΟΑΕΔ. Θεωρώ ότι είναι ένα πράγμα το οποίο πρακτικά θα βάλει στη διαδικασία νομιμοποίησης τον κόσμο ο οποίος στην πραγματικότητα δουλεύει.

Το ζήτημα της ιθαγένειας, ο Χάρης έχει ένα δίκιο πάλι στο ότι δεν ξέρουμε στην πραγματικότητα, όταν βάζουμε ένα αίτημα, τι ακριβώς είναι ευκολότερο να υλοποιηθεί και τι δεν είναι. Εγώ συμφωνώ μαζί του στο ότι το να βάζεις maximum στόχους, μπορεί σε μία δεδομένη στιγμή να υπονομεύσει στόχους οι οποίοι είναι περισσότεροι εφικτοί στην παρούσα φάση, όπως μπορεί να είναι οι άδειες των επί μακρόν διαμενόντων και της αόριστης διάρκειας εργασίας. Να σημειώσω βέβαια εδώ, ότι πράγματι αυτές οι ρυθμίσεις δεν μπήκαν έτσι, με την καλή βούληση του Έλληνα νομοθέτη, πρακτικά επιβλήθηκαν μέσα από την κοινοτική νομοθεσία. Και μάλιστα, η ελληνική νομοθεσία φρόντισε να τις κάνει και πιο απαιτητικές, χωρίς αυτό να προβλέπεται από τις κοινοτικές οδηγίες.

Το παράδειγμα των ελληνικών για την άδεια των επί μακρόν διαμενόντων είναι πάρα πολύ χαρακτηριστικό. Ωστόσο, εγώ δεν ξέρω πραγματικά αν τυχόν μία κινητοποίηση μεταναστών, ένα κίνημα μεταναστών θέτει κάποιους στόχους, ποιος είναι εκείνος ο στόχος ο οποίος πραγματικά θα μπορέσει να είναι περισσότερο δημοφιλής, ποιος είναι εκείνος ο οποίος θα μπορέσει να θέσει τα ζητήματα με έναν τρόπο που να είναι πιο αποτελεσματικός.

Για παράδειγμα, θεωρώ ότι το αίτημα της ιθαγένειας, γι' αυτό το οποίο λέμε δεύτερη γενιά, μπορεί να είναι ένας στόχος ο οποίος να κινητοποιήσει και πραγματικά να δημιουργήσει κινητοποίηση στην κοινωνία για τα ζητήματα αυτά και σε έναν βαθμό να αποδειχθεί και περισσότερο αποτελεσματικός. Δεν είμαι βέβαιος, απλώς λέω ότι είναι μία πιθανότητα.

Επίσης, θέλω να πω ότι το θέμα της ιθαγένειας και του δικαίου ιθαγένειας, είναι μεν ένα κάστρο, ένας πύργος για την ελληνική νομοθεσία, αλλά πρέπει τώρα τουλάχιστον να πάψουμε τις πιο σκληρές του πλευρές να τις θεωρούμε ταμπού. Και αναφέρομαι σ' αυτό το οποίο όλοι το γνωρίζετε, ότι είναι η μοναδική διοικητική πράξη στην ελληνική διοίκηση η οποία συνεχίζει να είναι αναιτιολόγητη. Αν μετά από 15 χρόνια εγώ ή ο Χάρης κάνουμε μία αίτηση για να γίνουμε Έλληνες, μπορεί η διοίκηση να μας απαντήσει όποτε θέλει, χωρίς να υπάρχει κανένας χρονικός ορίζοντας και χωρίς να αιτιολογήσει και την απόρριψή της. Αυτό είναι κατάλοιπο εμφυλιακό, ενδεχομένως, στην Ελλάδα, είναι προφανές ότι έχει τελειώσει ο Εμφύλιος και ο ψυχρός πόλεμος και πρέπει να πάψει να είναι έτσι. Δηλαδή, θα πρέπει οποιοσδήποτε απορρίπτεται η αίτησή του για την ιθαγένεια, να ξέρει ακριβώς γιατί, και να πρέπει η διοίκηση σε έναν ορισμένο χρόνο να

του απαντήσει, γιατί δεν του απονέμει την ιθαγένεια. Είναι στοιχειώδης νομίζω, κανόνας, που απορρέει από το δικαίωμα στη διοικητική διαδικασία, στη χρηστή διοίκηση, στο δικαίωμα προσφυγής στη δικαιοσύνη, είναι ένα ανθρώπινο δικαίωμα γενικότερα.

Άρα, αυτό το οποίο λέω είναι ότι θα πρέπει και από τη μεριά τη δική μας να βάλουμε κανόνες και όρους στη διοίκηση. Αυτό το οποίο είπε ο φίλος από τη Θεσσαλονίκη, ότι θα πρέπει η διοίκηση να έχει τακτό χρονικό διάστημα, με κυρώσεις, προκειμένου να απαντήσει στα αιτήματα, επίσης μπαίνει στη λογική την οποία λέω. Άρα λοιπόν, απαιτήσεις και υποχρεώσεις και από τις δύο μεριές και η διοίκηση να μπορεί να μπει στη διαδικασία να εκπληρώνει τις δικές της απαιτήσεις, σε σχέση με τις υποχρεώσεις τις οποίες έχει.

Αυτά, διότι οι περιπτώσεις είναι πραγματικά αμέτρητες, ανεξάντλητες. Για παράδειγμα, οι αποφάσεις της Περιφέρειας συχνά είναι σωστές, που απορρίπτουν ένα αίτημα. Συχνά όμως, πράγματι είναι προβληματικές. Στις περιπτώσεις αυτές, κάποιος μπορεί να προσφύγει στα διοικητικά δικαστήρια και να πάρει μία προσωρινή διαταγή αναστολής της απόφασης της Περιφέρειας. Με ποιο τρόπο μπορεί να ανανεώσει την άδεια παραμονής του μετά; Τι δικαιώματα του δίνει αυτή η προσωρινή του διαταγή και σε ποιο χρόνο θα ακυρωθεί στην πραγματικότητα η απόφαση της Περιφέρειας; Τους δίνουν βεβαίωση, αλλά η ανανέωση σου δεν γίνεται πάλι με τους όρους τους προηγούμενους.

Χ.ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ: αυτό που λες είναι δίκαιο, τους δίνουν έναν προσωρινό εξάμηνο τίτλο διαμονής, τον οποίο τον ανανεώνουν για όσο χρονικό διάστημα εκκρεμεί η εξέταση από το δικαστήριο, και αν δικαιωθεί

από το δικαστήριο πλέον, του δίνουν άδεια διαμονής. Δηλαδή, υπάρχει μία ατομική απόφαση γι' αυτό.

Β.ΠΑΠΑΣΤΕΡΓΙΟΥ: Σε περίπτωση που ξέρω πάντως, έχει αδυναμία για την ανανέωση. Έχει προσφύγει στην αντίστοιχη, με προσωρινή διαταγή.

Χ.ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ: Υπάρχει θεσμικό πλαίσιο.

Β.ΠΑΠΑΣΤΕΡΓΙΟΥ: Ενδεχομένως εγώ να μην το ξέρω, αλλά στην πράξη υπάρχουν προβλήματα σαφώς, και σ' αυτή την περίπτωση. Αυτή είναι γενικά η άποψή μου. Αυτά είναι θέματα δικά σας βέβαια, το τι προτάσεις θα διαμορφωθούν, αλλά προφανώς το σκεπτικό είναι ότι υπάρχουν μοντέλα τα οποία έχουν λειτουργήσει έξω καλύτερα και έχουν λειτουργήσει καλύτερα γιατί πραγματικά οι απαιτήσεις που τέθηκαν και στη διοίκηση ήταν σοβαρές. Και θα πρέπει και εμείς να αρχίσουμε να βάζουμε τέτοιου τύπου ζητήματα και να έχουμε απαιτήσεις από τη διοίκηση, από το κράτος και από αυτούς οι οποίοι διαχειρίζονται τη διαδικασία αυτή.

Χ.ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ: Σε σχέση με τις ξένες εμπειρίες, οι ξένες εμπειρίες είναι αντιφατικές. Προφανώς το ελληνικό μοντέλο, αυτό το πράγμα το οποίο δουλεύει στην Ελλάδα, δεν πρόκειται να πω ότι δουλεύει καλά. Δουλεύει άσχημα και δουλεύει πολύ άσχημα, για πολλούς λόγους που δεν έχει νόημα τώρα να το αναλύσουμε. Αλλά και έξω, π.χ. το πρόγραμμα νομιμοποίησης στην Ισπανία απέτυχε πλήρως. Τα προγράμματα νομιμοποίησης έχουν ένα σημαντικό πρόβλημα. Νομίζουν ότι μπορεί να μεταμορφώσουν το βάτραχο σε πρίγκιπα σε μία μέρα. Δεν γίνεται αυτό. Θέλουν να πάρουν έναν μετανάστη ο οποίος δουλεύει στην παράνομη εργασία και να τον κάνουν την άλλη μέρα έναν τυπικό εργαζόμενο. Δεν γίνεται αυτό το πράγμα.

Το ίδιο πρόβλημα έχουν τα προγράμματα νομιμοποίησης σε όλη τη νότια Ευρώπη. Όλη η Νότια Ευρώπη έχει παράνομη μετανάστευση, γιατί έχει παρόμοιες συνθήκες. Στην Ισπανία δηλαδή, τα προγράμματα νομιμοποίησης έχουν μία μεγάλη απώλεια, ξεκινάνε 100 να μπαίνουν στο πρόγραμμα νομιμοποίησης και στο τέλος καταφέρνουν και νομιμοποιούνται ένα ποσοστό αυτών που μπήκαν στο πρόγραμμα νομιμοποίησης στην αρχή. Στην Ισπανία ήταν ένα 50% στο πρόγραμμα, που ολοκλήρωσε τη διαδικασία νομιμοποίησης και μπόρεσε να πάρει μία άδεια διαμονής, με αποτέλεσμα και αυτοί εκεί να προσπαθούν συνεχώς να βάλουν και καινούργιες διαδικασίες, για να ξαναβάλουν τον πληθυσμό ο οποίος έβγαινε έξω από το πρόγραμμα νομιμοποίησης, ξανά μέσα.

Μία λογική διαδικασία είναι ότι το πρόγραμμα νομιμοποίησης θα πρέπει να εξασφαλίζει τη σταδιακή ένταξη του παράνομου εργαζόμενου στην τυπική αγορά εργασίας, δηλαδή δεν μπορεί να μεταμορφωθεί σε μία μέρα ο άνθρωπος που δεν έχει κανένα ένσημο, ο εργοδότης που δεν έχει καμία σύμβασης, την άλλη μέρα. Αυτό θα γίνει σταδιακά. Πιθανά η απόληξη αυτού του πράγματος, όταν αυτός ενταχθεί στην τυπικότητα της αγοράς εργασίας, να οδηγεί σε μακροχρόνιες άδειες διαμονής και ενδιάμεσα να του προσφέρει δυνατότητες, να μπορεί να ξαναμπει μέσα στη νομιμότητα, να μην τον πετάει έξω.

Σε ό,τι αφορά τη γνώση της γλώσσας, η Ελλάδα πιθανά είναι από τις αυστηρές περιπτώσεις που έβαλε ως προϋπόθεση τη γλώσσα για το καθεστώς επί μακρόν διαμένοντες. Υπάρχουν αυστηρότερες περιπτώσεις και σε ανοιχτές κοινωνίες όπως η Ολλανδική, είχαμε κάνει ένα συνέδριο με τους Ολλανδούς και μας έλεγαν ότι τα Ολλανδικά είναι προϋπόθεση όχι για να φτάσεις σε ένα καθεστώς μεγάλης διάρκειας, τα Ολλανδικά είναι

προϋπόθεση για να μπει μέσα στη χώρα. Δηλαδή, έχουν βάλει τέτοια πράγματα οι Ολλανδοί. Αυτές είναι απλές παρατηρήσεις.

Σε ό,τι αφορά δε τις προτάσεις, καλό είναι νομίζω όταν καταλήγουμε στις προτάσεις, μπορεί να μη καταλήξεις σε μία γενική πρόταση, π.χ. ο Βασίλης αυτό που έλεγε τώρα για την περίπτωση της ιθαγένειας, είναι σημαντικό και είναι έτσι ακριβώς. Δηλαδή, δεν νοείται κατ' αρχήν μία διοικητική πράξη, μία απόφαση της διοίκησης η οποία είναι αναιτιολόγητη όταν είναι δυσμενής για το διοικούμενο. Δηλαδή, δεν μπορεί να πει κατ' αρχήν, εσένα δεν σου δίνω δίπλωμα οδήγησης, επειδή έτσι θέλω. Επειδή είσαι τυφλός, αυτό είναι μία αιτιολογία. Δεν σου δίνω άδεια οικοδομής γιατί δεν πληροίς τις διατάξεις της πολεοδομίας. Πρέπει να έχει μία αιτιολογία, δηλαδή.

Στις πράξεις απόρριψης ιθαγένειας, δεν είναι μόνο η Ελλάδα που είναι αναιτιολόγητη, και άλλες χώρες το θεωρούν ότι είναι σημαντική κυβερνητική πράξη και κατά μία έννοια δεν δίνουν λογαριασμό σε κανέναν. Μπορείς να βάλεις ένα γενικό αίτημα, δηλαδή οι απορρίψεις για την ιθαγένεια να αιτιολογούνται. Δεν δίνω στο Σιμόπουλο ιθαγένεια, γιατί ο Σιμόπουλος είναι κοντός, καραφλός και δεν γουστάρω τη μάπα του. Αυτό θα ήταν μία αιτιολόγηση.

Ενδιάμεσα, και νομίζω ότι πιο λογικό θα είναι, η αιτιολογία να πάει σε συγκεκριμένες κατηγορίες, που αναγνωρίζει η κοινωνία ότι αυτές έχουν αυξημένο επίπεδο δικαιωμάτων ή μεγαλύτερο λόγο εγκατάστασης στην Ελλάδα. Π.χ. δεν θα πρέπει να απορρίπτεται αναιτιολογήτως, αίτηση ιθαγένειας στη δεύτερη γενιά μεταναστών. Ή στους ομογενείς. Ή σε μία άλλη περίπτωση, που έβαλε ηφ ίλη από το Ρέθυμνο για την οικογενειακή

συνένωση, θα μπορούσε η οικογενειακή συνένωση του ζευγαριού που ζει στην Ελλάδα να είναι διαφορετική από την οικογενειακή συνένωση που τα μέλη της οικογένειας του ζουν στο εξωτερικό.

Τι σημαίνει αυτό; Για τις σπουδές π.χ. αναγνωρίζεται ότι το παιδί που μεγαλώνει και σπουδάζει στην Ελλάδα, δηλαδή έρχεται με την οικογενειακή συνένωση και κατόπιν πάει και ξεκινάει τις σπουδές, δεν χρειάζεται να αποδεικνύει το εισόδημα – γιατί και ο σπουδαστής χρειάζεται να αποδεικνύει ότι έχει επαρκείς πόρους, είναι 8.500 κάθε χρόνο -. Αντίθετα, για την οικογένεια που κατοικεί στην Ελλάδα και μεγαλώνει και σπουδάζει το παιδί της, φτάνει η δήλωση του συντηρούντος την οικογένεια, ότι αυτός αναλαμβάνει τα έξοδα του παιδιού.

Η οικογενειακή συνένωση π.χ. του ζεύγους που ζει και μεγαλώνει τα παιδιά του στην Ελλάδα, θα μπορούσε εύλογα να τεθεί το ζήτημα ότι είναι διαφορετική από την οικογενειακή συνένωση του συντηρούντος, που ζητάει να φέρει την οικογένειά του απ' έξω. Δηλαδή, αν μπορεί να ζητηθεί μία προϋπόθεση επαρκών πόρων γι' αυτόν που θέλει να φέρει τα μέλη της οικογένειας απ' έξω, με τη λογική ότι εδώ τα μέλη της οικογένειας που θα έρθουν στην Ελλάδα, να έχουν ένα καθεστώς διαβίωσης αρκετά υψηλό, έτσι ώστε να μη ζουν σε άθλιες συνθήκες, για την οικογένεια που ζει στην Ελλάδα θα μπορούσε να πει ότι εφόσον αυτή ζει εδώ, δεν υπάρχει κανένας λόγος να ζητάμε χ, ψ, ω προσαυξήσεις πάνω στο βασικό εισόδημα του ανειδίκευτου εργάτη.

ΘΑΚΑΣ ΗΛΙΑΣ: Επειδή όλοι οι καλεσμένοι τα είπαν όλα, να κάνω κι εγώ ένα ρεζουμέ, τα προβλήματα των μεταναστών είναι πολλά και το βασικό

που έρχεται, έρχεται από τους νόμους που βασίζονται στη νομιμοποίηση των μεταναστών.

Είναι τρεις νόμοι που έχουν γίνει, αλλά από τον ένα μέχρι τον άλλον έχουμε πολλά προβλήματα στον κάθε νόμο. Εδώ οι κύριοι που συμμετείχαν σ' αυτό το workshop έβγαλαν τα προβλήματα, πώς τα σκέφτονται και αυτά που αντιμετωπίζει ο καθένας από μας, σε καθημερινή βάση. Και εγώ άμα είναι να προσθέσω και κάποια πράγματα, εκτός των θεμάτων που βγάλαμε τώρα εδώ.

Το πρώτο θέμα στη νομιμοποίηση, είναι τα προβλήματα των ενσήμων. Ο άνθρωπος που εργάζεται σε μια χώρα, ο μετανάστης που εργάζεται εδώ, τα απαραίτητα ένσημα μάλλον πρέπει να είναι αυτά που είναι για να πάρει το βιβλιάριο υγείας του ΙΚΑ, τα απαραίτητα. Από κει και πέρα, μετανάστες δεν υπάρχουν μόνο στην Αθήνα που δουλεύουν σε εργοστάσια κλπ., είναι και μετανάστες που δουλεύουν σε εποχιακές δουλειές. Αυτοί στην ουσία δεν μπορούν να μαζέψουν τα απαραίτητα ένσημα με κάποιο τρόπο και εκεί αν μία χρονιά ήταν νόμιμοι, επειδή είχαν δουλειά ή έκανε καλό καιρό τη μια χρονιά, τη δεύτερη μπορεί να μείνουν παράνομοι, επειδή τους λείπουν κάποια ένσημα.

Εδώ το κράτος το θέμα των ενσήμων, το εκμεταλλεύεται με κάποιο τρόπο, να γεμίσει τα ταμεία και τα ελλείμματα που έχουν τα ταμεία. Εκμεταλλεύεται το μετανάστη με τους οικονομικούς πόρους, να γεμίσει τα δικά του ταμεία. Αυτό δεν είναι σωστό στην ουσία, αυτή η εκμετάλλευση.

Το δεύτερο ζητούμενο με τα ένσημα είναι αν θα αναγνωρίζονται αυτά τα ένσημα σε ένα χρονικό διάστημα για το μετανάστη, θα μετρούν σαν χρόνια εργασίας στην άλλη χώρα; Και είναι και το άλλο ζητούμενο, όταν

θα φύγει, αν κάποια στιγμή κάποιος επιθυμεί να φύγει από την Ελλάδα, αυτά τα ένσημα θα τα έχει για να βγει στη σύνταξη αυτός ο άνθρωπος, θα τα πάρει αυτά τα ένσημα; Μια μέρα όλοι θα πάρουμε σύνταξη. Αυτοί οι μετανάστες που ζουν εδώ – εγώ έχω 14 χρόνια και είμαι ακόμα αβέβαιος αν θα πάρω σύνταξη, ή εδώ ή στην Αλβανία -.

Το δεύτερο που ήθελα να βγάλω σαν πρόβλημα, είναι η οικογενειακή επανένωση. Η οικογενειακή επανένωση είναι σε δύο κατηγορίες, είναι αν ήταν εδώ ο άντρας και μετά η γυναίκα μπήκε με κάποιο τρόπο, ή νόμιμο ή παράνομο στη χώρα, και θέλει να νομιμοποιηθεί. Και η άλλη κατηγορία είναι οι γυναίκες που ζουν έξω ή ο άντρας, που ζουν έξω από την Ελλάδα και θέλουν να κάνουν την οικογενειακή επανένωση. Εδώ είναι πάλι ένα ζητούμενο, που έχει πολλά από πίσω.

Αυτοί οι άνθρωποι που θέλουν να κάνουν την οικογενειακή επανένωση, τους ζητάνε το εισόδημα στη δήλωση εισοδήματος 8.500 + 20% και +15% για κάθε παιδί. Αυτό είναι ένα ποσό που είναι πολύ μεγάλο, μέχρι αδύνατο για έναν μετανάστη. Σε μία οικονομία που δεν έχει τόσο θετικά πράγματα για τους μετανάστες και για τους Έλληνες. Μπορεί να έχει δουλειά για όλους τόσο πολύ και να μπορούν να καλύψουν και το ποσό, είναι και το άλλο ζητούμενο της νομοθετικής ρύθμισης για τους εργοδότες, που το έβγαλε και ο φίλος από τη Θεσσαλονίκη.

Οι εργοδότες κολλάνε τόσα ένσημα, που ο άνθρωπος μπορεί να τα δηλώσει νόμιμα; Στην ουσία ένας μετανάστης μπορεί να δουλεύει όλο το χρόνο και να βγάλει και 12.000 ευρώ, αλλά στη δήλωση εισοδήματος που κάνει, αυτά τα εισοδήματα δεν φαίνονται, είναι αυτό που λέμε μαύρη εργασία. Και αυτά με κάποιο τρόπο πρέπει να τα ρυθμίσουμε. Είναι ένα

θέμα που πρέπει να το ρυθμίσουμε όλοι μαζί, και ο Συνήγορος του Πολίτη, και ομάδες του Ελληνικού Φόρουμ Μεταναστών, με κάποιες προτάσεις προς την πολιτεία και προς τη Βουλή.

Είναι και το άλλο, αυτός ο άνθρωπος που θέλει να κάνει την οικογενειακή επανένωση με την οικογένεια που έχει στο εξωτερικό, είναι υποθέσεις που με κάποιο τρόπο να έχει το εισόδημα εδώ, να έχει τους πόρους, να έχει το σπίτι, να έχει και κάποιες υποδομές που να μπορεί να κρατήσει τα μέλη της οικογένειας. Ένα κακό πράγμα που έχει γίνει με το νόμο, βάσει κάποιων στοιχείων, είναι που τους μετανάστες τους έχουν μαντρώσει σε 4 κατηγορίες.

Είναι η μία κατηγορία αυτοί που ζητάνε δελτίο ομογενούς, είναι η άλλη κατηγορία που έχουν ένα επάγγελμα, ανεξάρτητοι, και έχουν άδεια οικονομική ανεξάρτητη, είναι οι άλλοι που έχουν ανεξάρτητες υπηρεσίες και οι άλλοι που είναι με εργοδότη, εξαρτημένη εργασία. Με αυτό το νόμο κατά κάποιο τρόπο τους χωρίζει τους μετανάστες σε 4 κατηγορίες, να έχουν διαφορετικά συμφέροντα μεταξύ τους και να μη μπορούν να συνεργαστούν στη λύση του προβλήματος, να μην έχουν τον κοινό λόγο να μπορούν να το λύσουν σαν πρόβλημα. Και αυτό είναι ένα μεγάλο κακό. Και στην ουσία, απαγορεύει στους μετανάστες να μπορούν να κάνουν ελεύθερα ένα επάγγελμα, ή να μετακινηθούν στο χώρο, μέσα στην Ελλάδα.

Το άλλο ζητούμενο είναι όταν κάποιος μετανάστης πληρώνει το παράβολο, έχει τις απαραίτητες προϋποθέσεις να είναι νόμιμος και έχει και ένα αρκετό χρονικό διάστημα στην Ελλάδα, του δίνουν για κάποιο χρονικό διάστημα μία βεβαίωση. Και στην ουσία, με τη βεβαίωση ο μετανάστης είναι παράνομος, δηλαδή δεν μπορεί ούτε να κάνει κάποιες πράξεις

συμβολαιογραφικές κλπ., δεν του επιτρέπουν να μετακινηθεί από τη χώρα. Και αυτό είναι ένα πολύ μεγάλο πρόβλημα, που με κάποιο τρόπο πρέπει να ρυθμιστεί κι αυτό.

Στην ουσία, έχεις πληρώσει το παράβολο, έχεις τα ένσημα τα απαραίτητα, πληρώνεις τους φόρους στο ελληνικό κράτος και δεν σε αφήνουν να φύγεις από μία χώρα, δηλαδή να είσαι σαν φυλακισμένος. Για ποιο λόγο δηλαδή; Πρέπει να φύγει ο μετανάστης μόνο όταν έχει αργίες και εθνικές εορτές. Αυτό το βλέπω λίγο παράλογο.

Είπαμε για τις κατηγορίες των μεταναστών, είναι μία κατηγορία που πρέπει να ασκήσει μία οικονομική δραστηριότητα, του ζητάνε 60.000 ευρώ, ενώ άμα βλέπεις και μία μέση οικογένεια Ελλήνων, τα 60.000 ευρώ κατά την άποψή μου είναι πολλά, δεν είναι λίγα λεφτά 60.000. Μιλάμε τώρα για μία ελεύθερη οικονομία, που κάποιος θέλει να κάνει ένα επάγγελμα και προσπαθεί να βάλει και κάποιους ανθρώπους στη δουλειά ή να δουλεύει και μόνος του, γιατί δεν του δίνουν αυτή την ευκαιρία; Να προσπαθεί κι αυτός, ας είναι και μετανάστης ή υπήκοος τρίτης χώρας, να μπορεί και το ποσό να καταργηθεί. Για μένα είναι μεγάλο ποσό και θα έλεγα να καταργηθεί και σαν ποσό που πρέπει να έχεις για να ασκήσεις. Μπορεί να έχει μια λογική, ότι τα 60.000 ευρώ θα προστατέψουν την επιχείρηση που θα ξεκινήσει κάποιος, αλλά είναι μεγάλο σαν ποσό.

Για τα παιδιά που σπουδάζουν εδώ, οι μετανάστες στην Ελλάδα είναι από το 1990, η Ελλάδα έχει δεχτεί το μεγαλύτερο αριθμό μεταναστών. Έχουμε φτάσει μετά από 17 χρόνια, κάποια παιδιά γεννήθηκαν εδώ, ή ήρθαν μετά από κάποια χρόνια, σπουδάζουν εδώ στην Ελλάδα και ένα μέρος των παιδιών αυτών είναι ή στην παρανομία, επειδή δεν μπορούσαν να

ανανεώσουν τις άδειες, λόγω του ότι ο πατέρας δεν είχε τα απαραίτητα ένσημα, δεν είχε το εισόδημα στη φορολογική δήλωση κλπ. με τα παιδιά που σπουδάζουν ή είναι σε σχολές, πρέπει να μπορούν και να μετακινούνται ελεύθερα, αλλά και να πάρουν κάποιες άδειες αόριστου χρόνου. Ανεξάρτητα αν ο πατέρας έχει ανανεώσει τις άδειες κλπ.

Το άλλο θέμα που ήθελα, είναι το θέμα της γλώσσας. Η γλώσσα με την τελευταία νομοθεσία ζητείται σαν προϋπόθεση για τη νομιμοποίηση για μακροχρόνια. Η γλώσσα, απ' ό,τι ξέρω σε άλλες χώρες, αν έχεις τη γλώσσα και έχεις πολλά χρόνια σε μία χώρα, μπορείς να πάρεις και ταυτότητα. Εδώ, η γλώσσα θα δίνεται και πάλι με ένα περιορισμένο χρονικό διάστημα να έχεις την άδεια, ή αορίστου χρόνου ή μακροχρόνια, αλλά πάλι δεν θα είναι για πάντα. Γιατί σε μία χρονιά μπορεί να μην έχεις τις προϋποθέσεις, τα ένσημα κλπ. και να βγεις πάλι εκτός.

Και το δεύτερο, ζητάμε τη γλώσσα σαν προϋπόθεση. Οι μετανάστες ήρθαν και μετά από 17 χρόνια, τουλάχιστον οι Αλβανοί που έχουν από το 1990 – οι πρώτοι που έχουν έρθει στην Ελλάδα – θέλουν να μείνουν σ' αυτή τη χώρα, αλλά έχουν και τις δυσκολίες να μάθουν. Μερικοί δουλεύουν οικοδομές, δεν έχουν πολλή επαφή με το περιβάλλον, είναι σε κάποια φάση που δεν μπορούν να τα μάθουν. Εντάξει, να βάλουν τη γλώσσα σαν προϋπόθεση για νομιμοποίηση, αλλά η πολιτεία έχει τις κατάλληλες υποδομές, να υποδεχτεί αυτό το κύμα μεταναστών που θέλει να μάθει τη γλώσσα, να δώσει τις εξετάσεις σε επιτροπές κλπ;

Το άλλο που ήθελα είναι το παράβολο. Ζητάμε σ' αυτό το σημείο ένα παράβολο 900 ευρώ για κάθε άτομο, μιλάμε για πέντε χρόνια. Μία οικογένεια 4μελής θέλει κάπου 4.000 ευρώ, είναι ένα ποσό πιστεύω

υπερβολικό για μία οικογένεια. Αν εδώ είχαμε στις προτάσεις, το παράβολο να είναι πιο μικρό. Δεν μπορεί να είναι για κάθε άτομο 1000 ευρώ, γιατί άμα βλέπεις με τις δουλειές που κάνουν οι μετανάστες, πληρώνονται με το χαμηλότερο ποσό που πληρώνεται και ο Έλληνας εργαζόμενος και να έχει στην άκρη 900 ευρώ το άτομο για να μπορεί να ανανεώσει την άδεια, πιστεύω είναι ένα μεγάλο ποσό.

Και το τελευταίο, και τελειώνω εδώ, επειδή οι άνθρωποι έχουν ένα μεγάλο χρονικό διάστημα σε μία χώρα, έχουν προσφέρει σ' αυτή τη χώρα, κάποια στιγμή δεν πρέπει να έχουν και κάποια πολιτικά δικαιώματα; Να νομιμοποιούνται, να φύγουν από αυτό το άγχος που λέμε κάθε μέρα, νομιμοποίηση, πράσινη κάρτα και άδεια παραμονής. Άμα ρωτήσεις όποιον μετανάστη βλέπεις στο δρόμο, να του πεις το πρώτο πρόβλημα που έχει σαν οικογένεια και σαν άνθρωπος, είναι η νομιμοποίηση. Αυτό κάποια μέρα πρέπει να σταματήσει, είναι ένα ζητούμενο που ο καθένας από μας ζει με το φόβο τον καθημερινό, αν αύριο θα είμαι ή δεν θα είμαι μόνιμος, σε μία χώρα που ζω και προσφέρω πάνω από 17 χρόνια. Προσφέρεις σε μία χώρα, έχεις τις υποχρεώσεις που σου δίνει αυτή η χώρα με τους φόρους, τα παράβολα κλπ., κάποια στιγμή δεν πρέπει να ανταμείβεται;

Ο μετανάστης δεν θέλει όλα αυτά που δικαιούται ο Έλληνας, και οι Έλληνες έχουν προβλήματα σαν λαός, δεν λέμε να ξεχνάμε και ο Έλληνας είναι καλά και να φτιάξουμε το μετανάστη. Τα προβλήματα πάνε μαζί και είναι συνδεδεμένα. Δεν είναι ο μετανάστης που έχει ένα πρόβλημα και ο Έλληνας πάει καλά, αυτά πάνε πακέτο.

Για την ιθαγένεια, πάλι και αυτό είναι ένα ζητούμενο που πρέπει να λυθεί, το θέμα της ιθαγένειας, συμφωνώ με τα παιδιά. Κάνεις την αίτηση

και δεν θα πει πως επειδή έκανες την αίτηση θα πάρεις την ιθαγένεια, αλλά μετά από ένα χρονικό διάστημα, πρέπει να το σκεφτούμε κι αυτό. Έχουν περάσει πολλά χρόνια που η Ελλάδα δέχεται τους μετανάστες.

ΟΙΚΟΝΟΜΗ ΗΛΙΑ: Αν μπορείτε να μας εξηγήσετε τη διαφορά μεταξύ επί μακρόν διαμένοντος και αόριστης διάρκειας, γιατί έχω την αίσθηση ότι υπάρχει πρόταση κατά προτίμηση να είναι επί μακρόν διαμένοντες από το Συνήγορο του Πολίτη, κάτι τέτοιο άκουσα.

Χ.ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ: Όχι, δεν υπάρχει πρόταση να είναι επί μακρόν διαμένοντες, αυτό είναι συζήτηση αν θα δοθούν ποτέ δικαιώματα και τότε, στους δικαιούχους, στους κατόχους επί μακρόν διαμένοντες. Η συμβουλή η δική μου είναι ο καθένας να πάει στο καθεστώς που είναι πιο εύκολο στο να μπει σε μακράς διάρκειας άδεια διαμονής, δεν είναι να μπει στο επί μακρόν ή στο αόριστο.

Ποια είναι η διαφορά του επί μακρόν από το αόριστο. Στο επί μακρόν εσύ τη ζητάς στα πέντε χρόνια συνεχούς νόμιμης διαμονής σου στην Ελλάδα, με προϋπόθεση ότι έχεις ένα επαρκές εισόδημα, γνωρίζεις βασικά στοιχεία της γλώσσας και του πολιτισμού, ενώ η αόριστης διάρκειας είναι 10 χρόνια συνεχούς νόμιμης διαμονής, χωρίς κάποια άλλη προϋπόθεση επαρκούς εισοδήματος ή γλώσσας ή πολιτισμού.

Μ' αυτή την έννοια, πιθανά αν έχεις τη χρονική προϋπόθεση, είναι πιο εύκολο και άμεσα μπορείς να το ζητήσεις, την άδεια αορίστου χρόνου. Αντίθετα, για την επί μακρόν θα πρέπει να περάσεις πρώτα από τα τμήματα, να δώσεις εξετάσεις στην εξέταση πιστοποίησης, και μετά αν τα περάσεις αυτά, να το ζητήσεις. Καθένας ας πάει λοιπόν, όπου είναι πιο κοντά, όπου μπορεί να πάρει. Δεν είναι καθορισμένο το καλάθι δικαιωμάτων που δίνει

κάθε άδεια διαμονής. Δηλαδή, δεν είναι δεδομένο. Τα δικαιώματα του επί μακρόν διαμένοντος είναι συγκεκριμένα, περιγράφονται στην οδηγία, αλλά δεν είναι δεδομένο ότι αυτός που θα έχει αορίστου άδεια διαμονής θα έχει διαφορετικό καθεστώς από τον επί μακρόν, αυτό το πράγμα δεν έχει οριστεί μέχρι τώρα και δεν ξέρω πώς θα οριστεί, ή άλλα καθεστώτα μακράς διαμονής.

Π.χ. η σύζυγος Έλληνα παίρνει επίσης πενταετία, ή η σύζυγος κοινοτικού ή Έλληνα παίρνει επίσης πενταετή άδεια διαμονής και εγώ θεωρώ ότι έχει τα δικαιώματα του επί μακρόν διαμένοντα, αλλά αυτό το πράγμα δεν έχει συζητηθεί ακόμα, ούτε έχει καταλήξει η διοίκηση πώς θα το ρυθμίσει αυτό.

Σε ό,τι αφορά την ψήφο, αυτό είναι σε συζήτηση στην Επιτροπή, για να δώσουν, αν θα δώσουν, σ' αυτούς που έχουν επί μακρόν διαμενόντων, αλλά αυτό δεν είναι κάτι δεδομένο, δεν υπάρχει κάτι αυτή τη στιγμή για να το συζητήσουμε συγκεκριμένα.

ABDELWAHEB HADJI: Τη μακροχρόνια άδεια διαμονής θα ακολουθήσει διαβατήριο, το διαβατήριο έχει διάρκεια πέντε χρόνια, δηλαδή θα αναγκαστεί ο μετανάστης να έχει δύο διαβατήρια, ένα ληγμένο που έχει την άδεια και ένα καινούργιο το οποίο εκδόθηκε πρόσφατα. Είναι πρόβλημα. Πρέπει να είναι ανεξάρτητο από το διαβατήριο αυτό το κομμάτι που λέτε, σαν βίζα είναι.

Β.ΠΑΠΑΣΤΕΡΓΙΟΥ: Δεν το ξέρω το θέμα, απλώς φαντάζομαι ότι μπορεί να υπάρξουν λύσεις σ' αυτό, άλλου τύπου, δηλαδή μετά την ανανέωση του διαβατηρίου, στη συνέχεια, προσκομίζοντας το παλιό και το νέο διαβατήριο, να επικολλάται η άδεια επί μακρόν, για το υπόλοιπο διάστημα

στο νέο διαβατήριο. Δεν ξέρω, αυτό δεν έχει εφαρμοστεί έτσι κι αλλιώς, για να το δούμε το πρόβλημα στην πράξη.

ABDELWAHEB HADJI: Έχει εφαρμοστεί, νομίζω ο Μοαβία έχει ένα διαβατήριο που έχει μακροχρόνια παραμονή, αλλά στην ουσία κάποια στιγμή έληξε το διαβατήριο και πρέπει να έχει δύο διαβατήρια και αυτό είναι λίγο παράξενο.

Χ.ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ: Ας δώσουν πρώτα άδειες στους επί μακρόν διαμένοντες και μετά να τα συζητήσουμε όλα τα τεχνικά προβλήματα που θα βγουν απ' αυτό. Σ' αυτό που λέτε έχετε δίκιο, εμείς τους είχαμε πει, υπάρχει κανονισμός για το πώς βγαίνει μία ευρωπαϊκή άδεια διαμονής. Εκεί προβλέπει είτε να κολλιέται στο διαβατήριο και να είναι σαν βίζα, είτε να είναι σαν δελτίο ταυτότητας. Και τα δύο επιτρέπεται. Εμείς τους είχαμε πει να έχουν και τα δύο, κυρίως για ανθρώπους που δεν έχουν διαβατήριο.

Αλλά τέλος πάντων, μέχρι σήμερα τι γίνεται; Σου βγάζουν μία άδεια, με βάση την ισχύ του διαβατηρίου. Δηλαδή, η αστυνομία που είχε μία μεγαλύτερη τεχνογνωσία σ' αυτό, σου έβγαζε άδεια μέχρι τότε που έληγε το διαβατήριο. Μετά έπρεπε να σου εκδώσει όχι καινούργια άδεια, το υπόλοιπο της άδειας. Αλλά όπως λέει και ο Βασίλης, υπάρχουν τρόποι να το λύσεις αυτό. Δηλαδή μπορεί να σου κολλάει και στο παλιό και στο καινούργιο την άδεια που σου λείπει από κει, το καινούργιο διαβατήριο να έχει μία σφραγίδα ότι το προηγούμενο είναι συνέχεια του παλιού και μ' αυτό το πράγμα να λειτουργήσει στην Ελλάδα.

Βέβαια, δεν ξέρω, επειδή η άδεια επί μακρόν σου δίνει τη δυνατότητα, αυτό είναι μία σημαντική διαφορά από την άλλη, να ταξιδεύεις στην Ευρώπη και να ζητάς δουλειά και σε άλλα μέρη της Ευρώπης, όχι ότι

θα πάρεις ντε και καλά, αλλά έχεις τη δυνατότητα αυτή. Αν έχεις επί μακρόν διαμονής, μπορείς να πας στη Γερμανία και να ζητήσεις μία άδεια παραμονής στη Γερμανία και η Γερμανία να εξετάσει αυτό το πράγμα και αν θέλει σου δίνει, αν δεν θέλει δεν σου δίνει.

Άρα λοιπόν αυτό το πράγμα, αν δεν έχεις και διαβατήριο και άδεια μαζί, πώς θα μπορείς το κομμάτι που σου δίνει δικαίωμα η επί μακρόν να πηγαίνεις σε άλλη χώρα και να ζητάς άδεια, πώς θα μπορείς να το τακτοποιείς; Γιατί στην Ελλάδα το τακτοποιείς, δεν έχεις πρόβλημα δηλαδή με το ληγμένο διαβατήριο στην Ελλάδα, πρόβλημα θα έχεις αν θέλεις να φύγεις έξω και να ζητήσεις άδεια εργασίας σε άλλη χώρα της Ε.Ε.

ΦΡΕΝΤΥ ΜΟΥΑΜΠΙΑ: Κάτι θέλω να προσθέσω πάνω σ' αυτά που είπε ο Χάρης. Ναι μεν υπάρχει διαφορά μεταξύ των δύο αδειών, η μία είναι ελληνική, η άλλη είναι ευρωπαϊκή. Στην αορίστου διάρκειας, εκεί γράφει άμα έχεις εξαρτημένη δουλειά ή ανεξάρτητη, πράγμα που δεν είναι στην αορίστου χρόνου. Το πιο σημαντικό είναι αυτό που είπε ο Χάρης, ότι με την επί μακρόν, είναι η οδηγία που έχει ενσωματωθεί σε όλους τους νόμους όλων των χωρών μελών. Άμα φύγεις σήμερα και πας στην Ισπανία, σου δίνει δυνατότητα να βρεις μια δουλειά και να κάτσεις να δουλέψεις στην Ισπανία.

Νομίζω την πρώτη πενταετία μπορείς να έρθεις να την ανανεώσεις πάλι στην Ελλάδα και να πας στην Ισπανία, ή να ζητήσεις από την Ισπανία να σου τη δώσουν επί τόπου. Και όταν εργάζεσαι στην Ισπανία, έχεις δικαίωμα να ζητήσεις από το Ισπανικό κράτος, άμα έχεις οικογένεια στην πατρίδα σου, να κάνεις οικογενειακή επανένωση στην Ισπανία, να μη χρειάζεται να έρθεις στην Ελλάδα για να ακολουθήσεις αυτή τη διαδικασία.

Δηλαδή, είναι καθαρά μία ευρωπαϊκή άδεια, που σου ανοίγει όλα τα σύνορα σε όλες τις χώρες της Ε.Ε.

Αλλά η αορίστου είναι καθαρή ελληνική, γίνεται καθαρά με βάση τον ελληνικό νόμο και δεν έχει καμία σχέση με την πενταετή, την επί μακρόν διαμένοντες.

ΩΡΑ ΛΗΞΗΣ: 14:49'